

Månedsmagasinet

SKIVE · SALLING · FJENDS · FUR

KUNST

Lokal kunst

ØRSLEV KLOSTER

VINGÅRD

Samarbejde om
vinproduktion

JACOB

SPANGGAARD

Uddannet skiinstruktør
under coronanedlukningen

Uddannelse

LÆRERUDDANNELSEN I SKIVE

SKIVEKOMMUNE

Guide til

SKIVE EGNEN

Hvert år er der cirka 1600, der flytter til Skive Kommune. For at give dem den bedst mulige velkomst har vi samlet alle de gode fortællinger og fakta om Skiveegnen, så de kan få øjnene op for, hvor dejligt det er at bo her. Det er blevet til 'Guide til Skiveegnen'.

Guiden skal ud og leve blandt os alle her på Skiveegnen. Det gælder, når virksomhederne får nye medarbejdere, når lokalområderne får nye tilflyttere, og når uddannelsesinstitutionerne modtager nye studerende og kursister. Guiden er nemlig en god hjælp til at finde rundt i de mange forskellige tilbud, oplevelser og muligheder, vi har.

Du kan hjælpe med at sikre, at vi i Skive Kommune bliver endnu bedre til at tage imod nye borgere ved at huske på guiden, hvis du lige pludselig får en ny kollega eller nye naboer fra den anden side af kommunegrænsen.

GUIDEN FÅES NU I EN ENGLISK VERSION!

DOWNLOAD GUIDEN VED AT SCANNE QR-KODEN
ELLER HENT ET FYSISK EKSEMPLAR PÅ SKIVE BIBLIOTEK

BESTIL GUIDEN TIL DIN VIRKSOMHED
OG DEL DEN UD TIL DINE ANSATTE. KLIK IND PÅ [SKIVE.DK/BESTILGUIDE](https://skive.dk/bestilguide)

skive.dk/skive-guide

Indhold

NR. 15 / OKTOBER-NOVEMBER 2021

- 04 Leder
- 06 Skivemødet
- 10 Dialogmøder
- 12 Saltvand i blodet og olie på fingrene
- 18 Fokus på outdoor, grøn balance, kreativitet og animation
- 22 Internationalt udviklingsprojekt i Skive
- 26 Kørekort til ordblindevenlig undervisning
- 30 Kunst
- 33 Billesporet
- 38 Krible-krable-kunst
- 40 Kulturhuset Da Winti
- 44 Hvad med kulturen?
- 46 Kulturlivets festaften
- 49 Jacob Spanggaard
- 56 Ørslev Kloster Vingård
- 64 Skive Business Awards

Månedsmagasinet

SKIVE · SALLING · FJENDS · FUR

Månedsmagasinet har til formål at give et billede af det liv, der leves på vores egen egn omgivet af Limfjorden.

Udgiver

Månedsmagasinet ApS
Sønderhede 7, Lihme, 7860 Spøttrup
Telefon: 2140 4541
www.maanedsmagasinet.com
Mail: info@maanedsmagasinet.com

Ansvarshavende redaktør

Claus V. Mikkelsen

Redaktør og korrektur

Inger Holm

Forsidefoto

Lise Nygaard Markussen

Foto

Claus V. Mikkelsen,
hvis ikke andet er nævnt.

Layout

Ewa Laursen

Trykt hos

Specialtrykkeriet Arco, Skive

Distribution

Egnens dagligvarebutikker m.fl.

Hjemmeside og logo

Poul E. Nielsen

Annoncer

Priser: www.maanedsmagasinet.com
Telefon: 2140 4541

Næste nummer

Medio december 2021

De enkelte forfatters holdning er personlig og afspejler ikke nødvendigvis Månedsmagasinet ApS' synspunkt. Alle retigheder tilhører Månedsmagasinet ApS. Månedsmagasinet ApS tager forbehold for trykfejl og farveafvigelser, ligesom der ikke tages ansvar for tilsendt materiale uden aftale.

ISSN: 2596-8564

Magasinet er trykt på papir, der støtter bæredygtigt skovbrug verden over.

Oktober/november-udgaven

Efteråret har stået i genåbningens tegn. Udskudte arrangementer er presset ind mellem årstidens faste aktiviteter. Nedlukningens passivitet er afløst af aktivitet.

I dette nummer af MånedsMagasinet ser vi på effekten af Skivemødet i et kombineret interview med formanden for Branding Skive, Poul Pedersen og Skive Kommunes borgmester, Peder Christian Kirkegaard.

Egnen har indhentet det udsatte Skivemøde og Skive Festival. Vi ser ind i et kommunalvalg til november, og dagligdagen er næsten som tiden før coronanedlukningen.

Ida Ulrich Bregnhøj fortæller i en artikel om de unge tvillinger, Janus' og Jonas' livsveje med sejlads, værnepligt og virkelyst.

Egnen sprudler af kunst og kultur. Skoleleder Helle Kappel Nielsen fortæller om Billesporet i Hem. Billedkunstneren Poul E. Nielsen blev inspireret til sin historie, da en sphinx ligusti landede i hans hår. Galleriejer Gunhild Juhr indvier lærerne i Kulturhuset da Wintis opståen. I artikler om årets kulturpris og et vælgermøde med kunst som tema orienterer Kulturelt Samråd og opfordrer til deltagelse.

Jacob Spanggaard fortæller i en artikel sin historie om en atypisk tid under coronarestriktionerne. Han tog til Schweiz i fem måneder og blev skiinstruktør.

Det varmere klima giver bedre mulighed for vindyrkning på vores breddegrader. Klosterforvalter og medstifter af Ørslevkloster Vingård, Garry Kayes fortæller om, hvordan man i fællesskab har skabt en vingård ved klosteret.

Under Skivemødet blev mulighederne for uddannelse og forskning uden for de større byer debatteret.

VIA Læreruddannelsen i Skive har udviklet to spændende uddannelser. De kommende lærere kan få en profil med Outdoor & Grøn balance eller Kreativitet & Animation.

Læreruddannelsen gennemfører også et 4-årigt projekt sammen med internationale partnere. Målet er at udvikle metodik og pædagogik, så antallet af unge, der ikke fuldfører en uddannelse, nedbringes.

Et tredje projekt er et forsknings- og udviklingsprojekt rettet mod ordblinde. Her skal ordblinde hjælpes til bedre at kunne modtage og indgå i undervisningen.

God fornøjelse med læsningen.

Claus V. Mikkelsen

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

HER KAN DU HENTE

Månedsmagasinet

SKIVE · SALLING · FJENDS · FUR

SKIVE

Føtex
Kvickly
Fakta, Asylgade
Fakta, Dalgas Allé
Fakta, Frugtparken
Fakta, Kirke Allé
Min Købmand, Rosenbakken

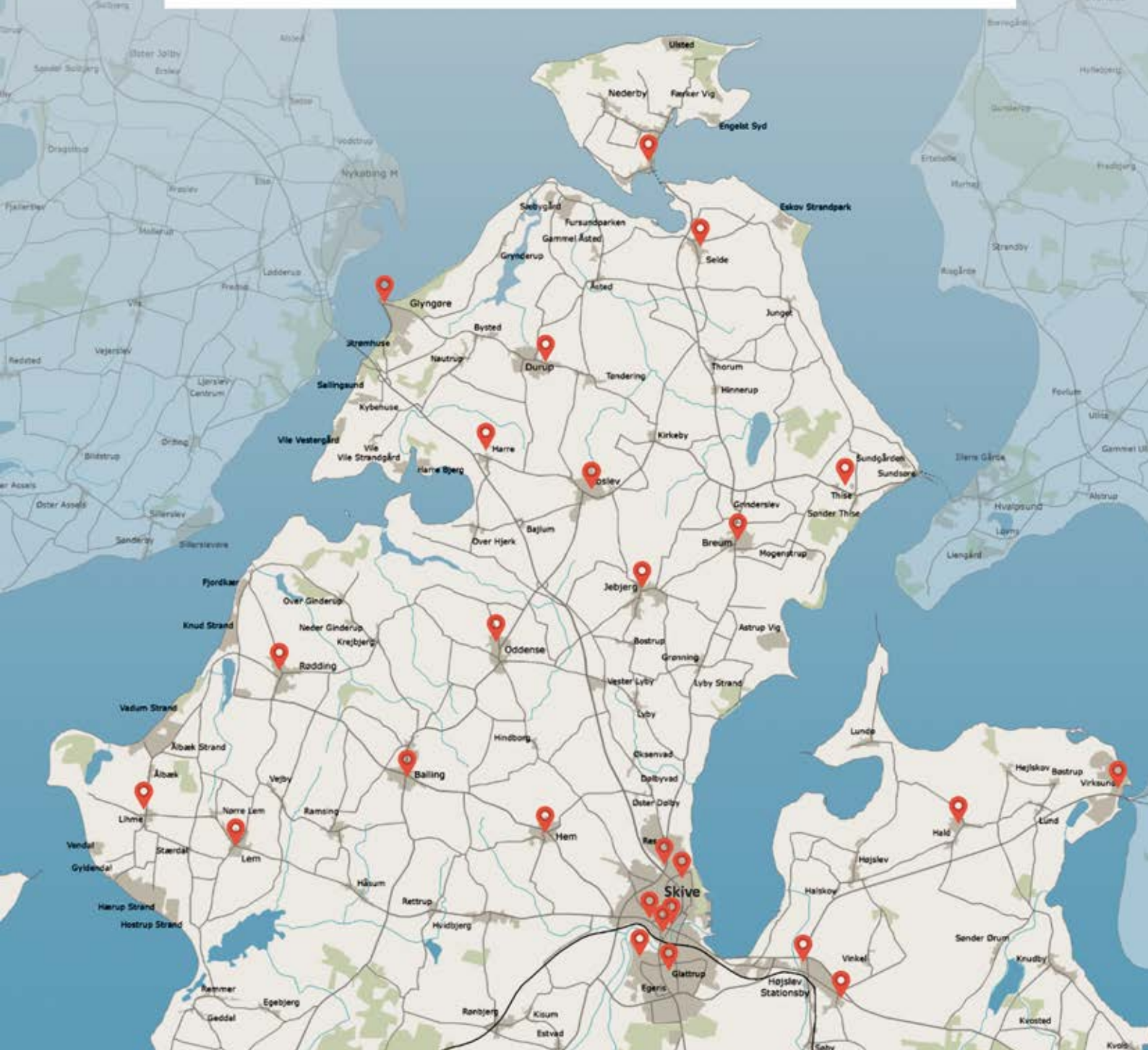
OPLANDET

DagliBrugsen, Balling
DagliBrugsen, Breum
DagliBrugsen, Durup
DagliBrugsen, Fur
DagliBrugsen, Højslev
DagliBrugsen, Lihme
DagliBrugsen, Oddense
DagliBrugsen, Rødding
DagliBrugsen, Selde

Min Købmand, Harre
Min Købmand, Hem
Min Købmand, Thise
Min Købmand, Nr. Søbjerg
Spar, Jebjerg
Spar, Hald
Spar, Lem
SuperBrugsen, Glyngøre
SuperBrugsen, Roslev
Virksund Camping, Virksund

Og mange andre steder. Du kan også læse magasinet på vores hjemmeside:

www.maanedsmagasinet.com

Christian Arnstedt, kendt fra Løvens Hule,
fortæller om sin erhvervskarriere.

Poul Pedersen, formand
for Branding Skive, åbner
Skivemødet 2021.

*"Skivemødet er nu forankret
blandt egnens borgere, virksom-
heder, institutioner og kommunen.
De nationale beslutningstagere og
medier lytter til mødets debatter,
hvilket er med til at få skabt et
Danmark i bedre balance samtidig
med, at egnen bliver kendt. Den
fælles indsats bærer frugt".*

Poul Pedersen, formand for Branding Skive,
September 2021

Mikael K alias Mikael Ryberg Kristensen
er sangskriver, sanger og musiker fra Thy.
Han præsenterede "Skive og de 11 aber",
en helt ny sang fra hans hånd.

Poul Pedersen, formand for Branding Skive, der er arrangør af Skivemødet, og Skive Kommunes borgmester, Peder Christian Kirkegaard, kan selv ikke med de bedste jyske underdrivelser og tilbageholdenhed skjule deres begejstring over Skivemødets succes. MånedsMagasinet fik ved afslutningen deres umiddelbare tanker om mødets effekt, værdi og fremtid.

SKIVEMØDET

AF CLAUS V. MIKKELSEN

SKIVEMØDETS VIGTIGHED

Poul Pedersen fremhæver, at mødet på det højeste nationalpolitiske niveau giver et øget kendskab til Skive og de forhold, vi har på vores egen egn.

Mødets diskussioner om den grønne omstilling og bæredygtighed flugter præcis med de satsninger, som både erhvervslivet og kommunen er i fuld gang med at udrulle for egnen. Her ligger rigtig mange muligheder, både for virksomheders udvikling, nye arbejdspladser og uddannelse. Udviklingen er i fuld gang med at lykkes, og den giver i sidste ende en egn i fremdrift. De nationale beslutningstagere skal til stadighed informeres om de tiltag, som Skiveegnen tager.

Borgmester Peder Christian Kirkegaard er sikker på, at især diskussionerne med partilederne og indenrigsministeren har brændt sig fast hos landspolitikerne.

Behovet for bedre infrastruktur, uddannelsesmuligheder og kernevelværd er nøgleområder, som blev nævnt over for politikerne med en særlig kraftig betoning, så vigtigheden af disse tre områder ikke kan tilsidesættes.

Poul Pedersen understreger, at vi er ene om at gøre opmærksom på os selv. ”Vi skal klare os selv. Der er ingen, som taler vores sag. Derfor er Skivemødet så vigtigt. Her gør vi opmærksom på vores eksistens og skaber grundlaget for overlevelse”.

Poul Pedersen uddyber: ”Vi har rigtig mange dygtige embedsmænd, som laver oplæg. Men de arbejder inden for deres egne snævre ansvarsområder. Politikerne skal se på tværs. De skal se på sammenhænge, og det skal vi hjælpe dem med. Vi skal vise og oplyse landspolitikerne om vores behov og effekten af fx centralisering og de beslutninger og prioriteringer, de tager”.

Her er udskydelse af infrastruktur et godt eksempel. Poul Pedersen håber, at man nu vil prioritere en fremrykning af rute 34. Det budskab fik politikerne ufortyndet. Der ligger en vedtaget trafikplan med midler afsat til de enkelte projekter. ”Kan nogle af de milliardstore projekter gennemføres billigere, er der tradition for, at pulje overskudsbeløb og fremrykke ▶

Der blev hygget på Resenlund efter dagens debat.

projekter. Her ligger mulighederne for rute 34,” siger Poul Pedersen.

SKIVEMØDET ER NØDVENDIGT

Borgmesteren fremhæver Skivemødet som et vigtigt udstillingsvindue. Her ser de unge egnens lokale virksomheder. En del rejser fra egnen for at uddanne sig. De skal gerne kende mulighederne og komme tilbage som en del af den kvalificerede arbejdskraft, som virksomhederne efterspørger så kraftigt.

Skivemødet kan også sætte spotlight på de gode ting ved egnen. Der kan arbejdes med fortællinger om egnen, og der kan fortælles om det gode leve- og bosted med jobmuligheder tæt ved. Der er muligheder for det nære liv i landsbymiljøer, bosteder med plads og tæt på natur eller i en ”større” by som Skive med alle de tilbud, der hører til bylivet.

Det er vigtigt, at de unge får den information og tilknytning, inden de rejser fra egnen for at videreuddanne sig.

Borgmester Peder Chr. Kirkegaard påpeger nødvendigheden af, at vi rejser problemstillin-

gerne om et Danmark i bedre balance. Fra Skive kan vi se forhold og perspektiver, som fører til, at Danmark brækker over. De budskaber skal de nationale politikere gøres bekendt med – gang på gang.

Poul Pedersen deler fuldstændig borgmesterens betænkeligheder ved et delt Danmark og understreger, at landspolitikerne skal i arbejdstøjet og rette op på tilstandene.

Samtidig glæder han sig over, at alle partier på tværs har balance i vores land med i deres overvejelser. Så selvom de senere års påvirkning har haft en effekt, skal der mere til.

UDDANNELSERNE

Skivemødets debatter understreger også vigtigheden af uddannelser i alle egne af landet. Behovene er nuancerede, og hvis der ikke sker et opråb fra fx Skive, vil tendensen med centralisering omkring de større byer fortsætte.

Som det ser ud i dag, ligger 82% af alle videregående uddannelser i landets fire største byer, som kun repræsenterer omkring 30% af befolkningen. Det er en skævvridning, som borgmesteren

Indtryk fra busturen i Østsalling:

1. Kasser med lokale fødevarer som gave til oplægsholderne

2. Kulturhuset Da Winti · 3. Jenle · 4. Ko på væggen i Cirkusfabrikken.

nævnte i sin åbningstale. Disse skævheder fører til mangel på institutionspladser til børn i fx Silkeborg, mens der i Skive er ledig kapacitet.

Skivemødet gav nogle gode debatter, både om uddannelser, skævvridningen i huspriser og til- og fraflytning. Debatter, hvor synspunkter mødes, modsiges og uddybes. Skivemødet skaber rum for den slags vigtige diskussioner. Gennem diskussionerne flyttes og påvirkes beslutningstagerne.

Poul Pedersen er ikke i tvivl. "Vi påvirker!" Han fornemmer klart, at vores opråb er hørt, og at landspolitikere går herfra med både indtryk, information og et bedre grundlag for at træffe beslutninger.

SKIVEMØDETS FREMTID

Borgmesteren anerkender det enorme arbejde og den økonomiske støtte, som egnens virksomheder og institutioner lægger i mødet.

Skive Kommune støtter op om mødet og har afsat penge i budgettet til at støtte Skivemødet både næste år og i budgetoverslaget for 2023. Der er nemlig bred politisk opbakning til det.

Poul Pedersen slår også fast, at Skivemødet er planlagt til maj 2022, og at planlægningen allerede om kort tid går i gang igen.

"Det format og de indbudte oplægsholdere og debattører, som har været med i år, har alle gjort det fremragende", slår mejeridirektøren fast. "Mødet har både emmet af seriøsitet og dybde, men har også inkluderet sjov og underholdning. Her er der fundet en fin balance, ligesom mediedækningen har været i positiv fremdrift".

Nu skal bestyrelsen for Branding Skive og styregruppen evaluere mødet og stikke rammerne ud for næste års møde, men der ligger nu et rigtig godt grundlag,

Han slutter med at: "Skivemødet er nu forankret blandt egnens borgere, virksomheder, institutioner og kommunen. De nationale beslutningstager og medier lytter til mødets debatter, hvilket er med til at få skabt et Danmark i bedre balance samtidig med, at egnen bliver kendt. Den fælles indsats bærer frugt". ■

Dialogmøder

HVA' SKA' DE TIL FOR?

AF CLAUS V. MIKKELSEN

Vi har lige været gennem et Skivemøde. Det føles ligesom efter en stor familiefest, en skøn ferierejse, en sejltur på fjorden, en aften med venner i godt lag. Hjemme igen – så er man tilbage til hverdagens rutiner, måske med tid og rum for refleksioner.

SKIVEMØDET – HVORFOR OG HVAD FÅR VI UD AF DET?

Vi er vænnet til at se alt gennem nytteværdi. Det gennemsyrrer vores samfund. Vores tilgang til dagligdagen og vores indretningen af samfundet i stort og småt. Til beslutninger og reformer.

Skivemødet havde som ved tidligere møder kaldt landspolitikere og mediefolk sammen til debat. Persongalleriet er de kendte, for de tiltrækker opmærksomhed, og kendisser skaber kendskab. Det spændende ved at følge debatterne og oplæggene er deres perspektiv. Fra hvilken vinkel ser de Danmark? Hvem diskuterer de med?

Skivemødet er dialog, indsigt og udsyn. Både for os selv og – nok så vigtigt – for dem, der kommer hertil udefra.

VIGTIGE BUDSKABER TIL BESLUTNINGSTAGERNE

Fra vores egn taler vi om et Danmark, som er ude af balance. Vi taler om centralisering på vores bekostning. Vi mangler arbejdskraft, selvom vi i høj grad bidrager til bruttonationalproduktet.

Det store nationale fællesskab har over de sidste 30-40 år formentlig kanaliseret mere end 200 mia. kr. til hovedstadsområdets byfornyelse og udvikling.

Hos os kan vi se den voksende skævhed i demografien. Vi bliver flere ældre, men desværre færre unge og børn. Huspriserne stagnerer eller falder måske ligefrem.

For ca. 30% af Danmarks befolkning sker der det stik modsatte. Det gælder dem, der bor i landets fire største byer. De ser også ind i en demografiudvikling, der er skæv, men på den gode måde. De får flere unge familier. De op-

lever pres på børneinstitutionerne og huspriser, der stiger ... og kaster formuer af sig. De oplever også at få flere arbejdspladser i en voksende centraladministration. Hvorfor skulle de så ønske forandring – eller lighed?

Argumentet hører vi på Skivemødet fra eksperterne fra København. Udviklingen er givet: Det er globaliseringen. De unge ønsker nemlig at bo i de store byer. Men er det nu rigtigt? Er det ikke nærmere uddannelsesmulighederne og kernevelfærden, de ønsker? Er det ikke bare den centralisering, der politisk er valgt?

De opråb, der fx er foretaget fra Skivemødet og den øvrige udkant, har efter flere års påvirkning endelig fået effekt. Nu er der en begyndende refleksion hos størstedelen af landspolitikerne. Reformen bliver nu vurderet ift. deres effekt og betydning for landets sammenhængskraft og for egnene uden for de fire største byer. Så der kan faktisk spores en spirende opmærksomhed.

Vi har snart valg til Skive Kommunes kommunalbestyrelse, Skive Byråd. De politikere, der vælges hertil, får ansvaret for at føre egnen videre ind i den fremtid, vi endnu ikke kender. De problematikker, vi kender i dag, skal håndteres, ligesom der højst sandsynligt kommer nye til.

Bæredygtighed, uddannelser, grøn omstilling, klimaforandring, heftigere vejrfænomener, skæv demografiudvikling, kernevelfærd under pres, infrastruktur, socialt udsatte grupper, omstilling af landbruget, CO₂-reduktioner, Limfjordens tilstand, biodiversitet, invasive arter, lokalplaner, arbejdspladser ... man kunne blive ved.

Næsten alle nationale problematikker er også lokale. Det særlige er forskellen i håndteringen, når der ses på løsninger i nationalt eller lokalt perspektiv.

Her skal vores kommende lokalpolitikere både være i stand til at sondre mellem nationalt og lokalt – og at kunne påvirke de nationale beslutningstagere.

Men det vigtigste er nok evnen til at samarbejde og til at have de lokale perspektiver og helheden i fokus.

DIALOGENS VIGTIGHED

De landspolitiske debatter afspejler sig i vores lokale debatter. De kræver dialog, ordentlighed og løsninger for fællesskabet under hensyntagen til de enkelte borgere.

Vi har set polariseringer – også i Danmark. Heldigvis har vi ikke tradition for uro og vold-

somme demonstrationer, men vi kan se sådanne i andre vestlige lande, som vi føler et fællesskab og deler værdier med.

De dialoger, vi har med hinanden, og de hensyn, som vi tager til hinanden, bygger på vores samhørighed, dialog og tradition. Det skal vi sammen værne om.

Det er ikke naturgivne forhold. Urolighederne i USA den 6. januar 2021 i det demokrati, som ser sig selv som forbillede, viser både skrøbeligheden og styrken ved demokratiet.

Vi kan derfor som egn være stolte af, at vi har fået Skivemødet, som nu er et talerør for 2/3 af landets tavse befolkning om skævheder og ubalancer.

Dialoger, udveksling af meninger, respekt for hinandens synspunkter, også selvom der ikke er enighed, er hjørnestenene i det danske demokratiske samfund. Så derfor nytter Skivemødet; derfor er det vigtigt.

Og derfor er de kommende vælgermøder og debatter op til kommunalvalget vigtige og relevante, for de er en del af vores demokrati. ■

Jonas Stampe har både sejlet med Skoleskibet Danmark og med en træskonnert.

Saltvand i blodet og olie på fingrene

JONAS OG JANUS STAMPE FORTÆLLER OM TO LIVSVEJE MED SEJLADS,
VÆRNEPLIGT OG MASSER AF VIRKELYST.

Et blegt lys vælter ind ad en ældre vinduesramme med netop den brutale skønhed, som kendetegner en lidt for tidlig morgensol. Klokkeren viser 05:00, og 21-årige Janus Stampe, som siden april har været værnepligtig i Den Kongelige Livgarde, sunder sig lidt, før dagens program går i gang. Stueeftersyn, tasketjek og morgenmad – og så mod Amalienborg til dagens vagt. Det er noget andet end at være håndværker, det sætter han ret hurtigt ord på. Men også en udfordring, han har set frem til.

Et par timer endnu kan vækkeuret vente med at vække sin ejermand. Her bor Jonas, der ligesom sin bror har startet et nyt kapitel, men i Svendborg på uddannelsen som maskinmester. Den unge Spøttrup-mand har rejseblod i årene og kender uddannelsen fra sin far. Derfor var det oplagt at gå samme vej, fortæller han og tilføjer, at han og broderen i øvrigt begge to altid har elsket at rode i alting – specielt maskiner, motorer og alt andet med mekanik.

BRØDRE MED OLIE PÅ FINGRENE

Jonas og Janus er tvillinger og har fulgt hver sit

spor i nogenlunde samme linje, i hvert fald så længe adressen var den samme, nemlig hjemme i Rødning. Begge drenge var gode til sport i skolealderen og dyrkede både håndbold, atletik og sejlads med det, Janus omtaler som ”halvgode” resultater. Altså det, vi andre kender som ”stor succes” i jydeformat.

Først da folkeskolen er et overstået kapitel, begynder drengene at søge i hver sin retning. For Jonas starter voksenlivet med en grunduddannelse på Skoleskibet Danmark: en 3-mastet fuldrigger fra 1932, som efter en adgangsprøve giver adgang til 20 ugers intensiv uddannelse til ubefaren skibsassistent. Det er en bekendt, der giver Jonas idéen, men det er ikke første gang, han stifter bekendtskab med de majestætiske træskibe. Brødrenes far er maskinmester, og derfor har begge drenge en smule saltvand i årene og olie på fingrene med hjemmefra.

For Janus bliver det en læreplads som elektriker, der trækker. Han bruger de næste par år i sit rette element – nemlig med at rode i alting, som drengene – uafhængigt af hinanden – allerede har nævnt, er en fælles interesse. ”Det ►

er heller ikke helt skidt at kunne noget med el, hvis man en dag vil noget andet”, siger Janus, som også pusler med idéen om at blive maskinmester.

KOLDE HIMMELSTRØG MED SKOLESKIBET

En sømand skal mestre mange ting for at kunne tilpasse sig de udfordrende opgaver, der findes på søen. Derfor lærer Jonas Stampe bl.a. navigation, praktisk sømandskab og smedning i løbet af de tre måneder, skoleskibet er til søs. Det er ikke altid lige behageligt, husker Jonas, for med rejseforbud i varmere himmelstrøg pga. coronapandemien går turene til Finland,

Ålandsøerne og omkring Storbritannien – i stedet for til eksotiske destinationer sydpå. ”Det er vist heldigt nok, for jeg er rødhåret og kan slet ikke tåle varmen i Caribien”, tilføjer han med et smil.

Det skal nu vise sig, at opholdet på Skoleskibet – trods afblæste ture til Caribien og Hawaii – ender med at blive meget lærerigt for Jonas Stampe. Han fortæller, at kaptajnen især gav et godt perspektiv på turene som både mere spændende og varierede. ”Vores kaptajn fortalte, at vores tur var den, han huskede, som den mest afvekslende. Vi havde ikke travlt og sejlede, hvor vinden bar os hen. Det betød også en masse manøvrer og læring om barske forhold. Havde vi været sydpå, ville vi have set meget mere sejladsligeud, hvis man kan sige det sådan, så jeg er godt tilfreds med, hvordan det blev”.

SKIFTER VÆRKTØJSKASSEN UD MED BJØRNESKINDSHUEN

Janus Stampe havde egentlig ikke planer om det med Livgarden. Faktisk var han helst fri, fortæller han, for det gik godt med jobbet, og pengene som udeliggende elektriker var gode. Men i begyndelsen af 2021 undersøger han alligevel mulighederne og falder for beskrivelsen af en værnepligt i København, som lyder både spændende og udfordrende. ”Jeg syntes, det lød som den hårde version af værnepligten”, fortæller han. ”Der var højere adgangskrav og strikse regler for uniform og dagligdag. Det tiltalte mig, og jeg skrev mig op til session”.

Janus giver hurtigt udtryk for, at værnepligten er noget helt andet end livet som håndværker. Det er en helt anden udfordring, og de basale behov, man tager for givet efter nogle år med løn og en arbejdstid fra kl. 8.00-16.00, gør sig ikke gældende som værnepligtig. Han fortæl-

Jonas Stampe sejlede to ture i det nordlige som krabbefisker.

ler, at nattesøvnen er en savnet luksus, fordi døgnskemaet simpelthen ikke afspejler det vanlige søvnbehov. ”Man har vagt i 24 timer ad gangen, og det foregår som skift på to timer i skillehus og fire timers pause. Men i pausen sørger man også for at få lidt at spise og ordne praktiske ting, så den reelle mulighed for søvn er måske to-tre timer ad gangen – med uniform på”, siger han.

EN UVENTET REJSE I NORGE

Da opholdet på skoleskibet er slut, får Jonas tilbudt arbejde på en træskonnert, som ligger i Tromsø i Norge. Den skal sejles hjem til Danmark, og det er egentlig ikke planen, at opholdet skal være mere end en hurtig tur. Men Jonas og det øvrige mandskab kan ikke få skonnertens motor i gang, og skibet bliver, hvor det er – sammen med Jonas, som bruger tiden på at udforske området og snakke med de øvrige folk i havneområdet. Her kommer han i kontakt med en kaptajn, som tilbyder ham arbejde som krabbe-fisker – et job, der vil sende Jonas afsted i op til 50 dage ad gangen under barske forhold.

”Det lød som en god måde at tjene nogle penge på og få lidt erfaring med samtidig”, fortæller Jonas. ”Jeg tog hjem til familien til jul og ønskede dem på gensyn, og så sejlede jeg med krabbebåden i 1½ måned ad gangen, to gange i alt. Da jeg vendte tilbage til træskon-

nerten i Tromsø, gik der kun tre uger, så stod kaptajnen der igen. Han syntes, jeg var dygtig, og tilbød mig en tjans på et andet skib som maskinpasser. Så lå vi ud for en boreplatform som vagtskib og fik et par måneder mere til at gå med det”, fortsætter han.

MED FORSKERE PÅ HVALTUR

Oplevelserne er ikke slut for Jonas, for de nye bekendtskaber i Norge kaster hele tiden nye muligheder af sig. Da arbejdet med krabbe-fiskeri og vagtskib er slut, tager han på endnu en tur – denne gang op langs Grønlands østkyst med et hold forskere, som skal tælle og registrere bestanden af grindehvaler. Han fortæller, at han så et hav af både hvaler og isbjørne på turen. Ikke at den unge sømand ikke havde set dem indtal da – som krabbe-fisker gik der nemlig ofte kæmpekrabber, mærkelige søpølser og engang en kæmpe haj i nettet. ”Der kunne være hvad som helst med, så det var lidt spændende engang imellem, når man skulle trække nettet op over overfladen”, husker han.

MAN LÆRER AT TACKLE VOLDSOMME FØLELSER

I dag er Janus Stampe på vej mod værnepligtens afslutning. Men han ser tilbage på en tid, der har flyttet grænserne for, hvordan han er sammen med andre mennesker. Det er en naturlig konsekvens af at dele værelse med flere ►

andre værnepligtige og være nødt til at tilpasse sig en dagsorden, som er sat af andre mennesker.

Jonas har samme oplevelse efter sin tid som sømand og fortæller, at de til tider ekstreme forhold også kan være en stor og givende oplevelse. "På skoleskibet oplevede vi en kraftig storm, og mere end halvdelen af eleverne var søsyge. Vi skulle passe på ikke at falde overbord eller blive væltet af bølger. Samtidig er det eneste sted, du kan søge hen, et opholds- og soveområde på 10 m², som du deler med 20 mand. Man er træt hele tiden, og det er ikke de bedste sider, der kommer op i folk, når forholdene er sådan. Så lærer man at tolerere og respektere andre og ikke mindst at kontrollere sin egen måde at tackle voldsomme følelser på. Det tog jeg med derfra", siger han.

FREMTIDSDRØMME MED FLERE EVENTYR

Brødrene drømmer begge om flere rejser, men fælles for dem er, at arbejdet og læringen fylder meget. For Janus er det baggrunden som elektriker, der er udgangspunktet for de mange idéer om eventyr, og også tanken om at blive maskinmester bliver vendt som en mulighed. "Men først kunne jeg godt tænke mig

at finde et rejsehold som elektriker", påpeger han. "Man kan fx sætte vindmøller op, finde arbejde på et skib eller blive offshore elektriker. Men mulighederne er flere, hvis man også kan arbejde i maskinen, så det er bestemt en mulighed", slutter han.

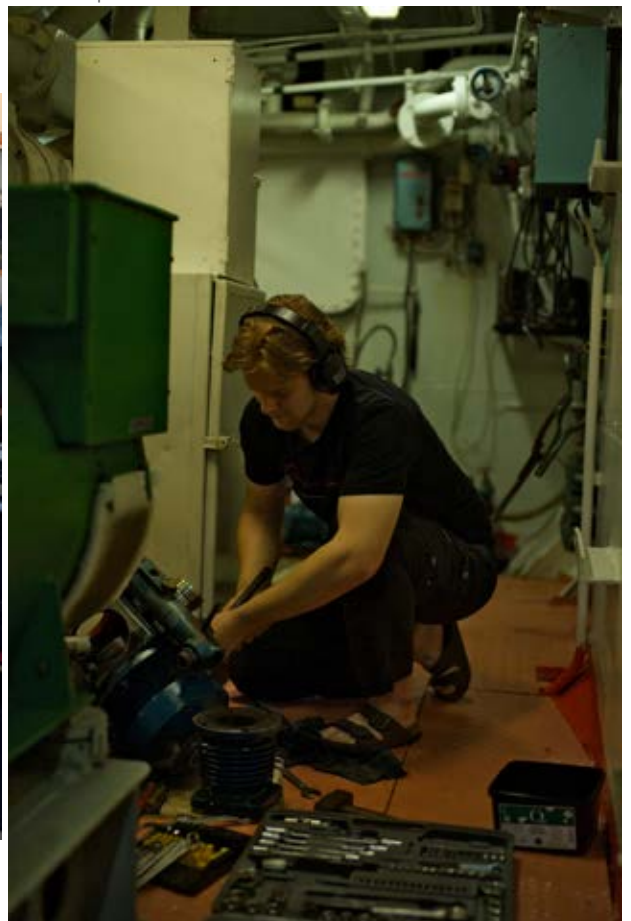
Jonas Stampe har stadig planer om at sejle, men kunne godt tænke sig at afprøve andre typer af sejlads. "Jeg vil gerne ud med de større skibe som de fragtskibe, vi har her i Norden. Passagerfærger kunne også være spændende, for der er mere liv og flere folk end bare 20 mand på et fragtskib. Det er vigtigt for mig at finde et skib, hvor der også er noget socialt, så jeg ikke arbejder bare for arbejdets skyld", siger han.

Interessen for træskibe vil dog altid være der, og Jonas Stampe har allerede lært flere besætningsmedlemmer at kende fra de træskibe, der ligger for kaj i Svendborg. "Jeg hjælper med at reparere ting og hilser sommetider på nogen, jeg har sejlet med før. Men i virkeligheden er det nok hyggen omkring det at høre de gamle sømænd fortælle historier, som også trækker mig ned til skibene", slutter han. ■

Jonas Stampe

Janus Stampe

SOCIALDEMOKRATERNE I SKIVE KOMMUNE

**Brug din stemme den 16. november,
hvis du vil være med til at sætte farten op!
Skive kommune fortjener det bedste.**

Sæt kryds ved liste

SOCIALDEMOKRATIET

Fokus på outdoor, grøn balance, kreativitet og animation

*VIA LÆRERUDDANNELSEN I SKIVE
KOMMER TIL AT SKILLE SIG UD*

AF CLAUDS V. MIKKELSEN
FOTO VIA LÆRERUDDANNELSEN I SKIVE

Uddannelser skal tilpasses nye behov og ændrede vilkår. Det er dagligdagen for VIA Læreruddannelsen i Skive. VIA University udbyder læreruddannelsen i en række

byer i det midtjyske. For at højne kvalitet og tiltrække unge studerende har VIA University valgt, at de enkelte læreruddannelser skal specialisere sig inden for forskellige felter. Udover at de studerende kan tage den grundlæggende læreruddannelse, tilbyder Læreruddannelsen i Skive en profil med Outdoor & Grøn balance og en profil med Kreativitet & Animation.

OUTDOOR & GRØN BALANCE

Det er ikke tilfældigt, at VIA Læreruddannelsen Skive bliver det sted i landet, hvor lærerstuderende tilbydes en profil med Outdoor & Grøn balance.

Læreruddannelsen har haft fokus på de specifikke undervisningsfelter gennem en årrække, og der er opbygget gode undervisningskompetencer og solide undervisningssamarbejder i bl.a. Norge.

I den daglige undervisning – lige uden for døren – er der rig mulighed for at inddrage naturen direkte i undervisningen. Det giver relevans og kendskab.

Skiveegnen er på mange områder frontløber for grøn balance. Eksempler på det er bl.a. Skive Kommunes strategi omkring Rent Liv. Energibyen Skive, Greenlab og de mange lokale virksomheders involvering og produktion af teknologi til støtte for den grønne omstilling. Egnen har fokus på naturudvikling, grøn omstilling og bæredygtighed.

Derfor er det helt naturligt, at VIA Læreruddannelsen i Skive har en profil, hvor kommende lærere får indsigt i og erfaring med at undervise i og behandle feltet Outdoor & Grøn balance. Det er og bliver en del af egnens DNA i fremtiden. Derfor er det vigtigt, at unge allerede i folkeskolen lærer om grøn balance og at begå sig i naturen. De lærere, som skal være undervisere i vores lokale folkeskoler og erhvervsuddannelser, bliver uddannet på VIA University i Skive. ▶

Lise Nygaard Markussen er uddannelsesleder på VIA Læreruddannelsen i Skive og arbejder sammen med underviserne på læreruddannelsens nye profiler.

POLITISK ØNSKE OM UDFLYTNING AF UDDANNELSESPLADSER

I de seneste måneders politiske forhandlinger på uddannelsesområdet har udflytning og bevarelse af uddannelsespladser uden for de store byer stået højt på ønskesedlen. Det betyder blandt andet, at de mindre udbudssteder som VIA Læreruddannelsen i Skive fortsat vil kunne tilbyde kommende studerende en uddannelse, der klæder dem godt på til at blive fremtidens folkeskole- og efterskolelærere. I Skive vil man som hidtil kunne tage en generel læreruddannelse i det helt særlige, tætte studiemiljø i de smukke rammer på Dalgas Allé. I fremtiden vil man derudover også kunne tone sin uddannelse med to nye profiler, der skriver sig godt ind i tidens trend og behov. De to profiler skal styrke den lokale læreruddannelse og tiltrække nye studerende.

MULIGHED FOR AT TILTRÆKKE STUDERENDE FRA HELE DANMARK

De uddannelsesspor, som er skabt i Skive, tilbydes i princippet kun her i den kvalitet og det brede omfang. Det er derfor håbet og intentionen at der kan tiltrækkes studerende fra hele Danmark.

Tilsvarende forhold kendes fra andre specialiserede uddannelser, hvor man tiltrækker studerende uden for kommunegrænsen. Skive College tiltrækker fx værktøjsmagere og stærkstrøms elektrikere fra hele landet. Krabbesholm Højskole tiltrækker elever til uddannelse inden for kunst, arkitektur og design ikke kun fra hele Danmark, men også fra nabolandene, ja faktisk fra lande, som ligger meget længere væk. Nabokommunens animationsværksted har international appeal og har studerende fra hele verden, så det er muligt at tiltrække studerende til unikke kvalitative uddannelsesretninger.

På VIA Læreruddannelsen i Skive arbejder de på at opnå synergieffekter i samarbejder med blandt andre Greenlab, egnens virksomheder, Skive Kommunes uddannelsesråd, samtlige ungdomsuddannelser og folkeskolerne. Der er rigtig mange interessesammenfald og samarbejds muligheder, som kan bidrage til synliggørelse af undervisningens relevans og derved motivere de studerende.

I den daglige undervisning kan egnens naturpotentialer indgå, hvilket er med til at gøre uddannelserne nærværende og spændende.

Outdoorundervisning, hvor bl.a. kortlære, orienteringsløb og information om, hvordan man opholder sig i naturen, indgår i undervisningen.

ET ANDET BEN ER UNDER UDVIKLING: KREATIVITET & ANIMATION

VIA Læreruddannelsen i Skive er i gang med at undersøge og udvikle en profil med fokus på kreativitet og animation. De studerende vil kunne vælge en kreativ profil med faget billedkunst og faget håndværk & design. Derudover vil de få mulighed for at deltage i tre workshops pr. semester med undervisere fra Animationsværkstedet i Viborg.

Animation som et formidlingsværktøj bliver stadig mere udbredt i det daglige til både instruktioner, vejledninger og naturligvis som underholdning. Derudover har animation store potentialer, fordi animation giver mulighed for nye undervisningsformer.

Det ligger med andre ord lige til højrebenaet at arbejde med kreativitet og animation i Skive med Krabbesholm Højskole, som er landets mest eftertragtede højskole inden for håndværk og design, og med Animationsværkstedet i Viborg.

Samarbejder, erfaringsudveksling og fælles profilering af vores egn som kreativ og dynamisk har store perspektiver. Det arbejder læreruddannelsen på at fremme.

VIA Læreruddannelsen i Skive vil uddanne de studerende og kommende lærere i at anvende animation i undervisningen. I den proces udvikler de studerende deres kreative færdigheder og anvendelsen af it-værktøjer. Den viden og erfaring kan de senere bruge i deres undervisning i folkeskolen.

STÆRKE UDDANNELSESPROFILER

De to profiler – Outdoor & Grøn balance og Kreativitet & Animation – rammer præcist ind i tidens trends og i områder, som formentlig vil blive endnu mere aktuelle i de kommende år. For VIA Læreruddannelsen i Skive er opgaven derfor nu at sikre, at kendskabet til og budskabet om de to profiler bliver spredt.

Det er tanken på sigt også at udvikle og tilbyde kursus- og efteruddannelsesforløb for de lærere, der allerede er uddannet. ■

Tur til Sletten
ved Silkeborg

Internationalt udviklingsprojekt i Skive

VIA Læreruddannelsen i Skive er med i en stor europæisk satsning for få flest mulige børn og unge til at fuldføre skolegangen og undgå marginalisering.

AF CLAUS V. MIKKELSEN

Der er gennem en årrække lavet forskellige tiltag til at reducere antallet af unge, som enten opgiver at få en uddannelse efter folkeskolens 9. klasses afgangsprøve eller simpelthen ikke får en 9. klasses afgangsprøve.

Tallet for denne gruppe unge har desværre ligget nogenlunde stabilt på 15-20% i en længere årrække – på trods af forskellige tiltag for at reducere tallet. Problemet er også kendt fra andre nationer i og uden for EU. De har heller ikke kunnet løse udfordringen trods forskellige nationale indsatser.

PROJEKTET SKAL FÅ FLERE UNGE GENNEM UDDANNELSER

Det store EU forsknings- og udviklingsprojekt løber over fire år. Fem nationer: Danmark, Norge, Polen, Spanien og Portugal indgår i projektet, der er spredt på 11 uddannelses- og partnerinstitutioner.

I Danmark er projektet forankret ved VIA Læreruddannelsen i Skive, og FGU Nordvest, der dækker Morsø, Thisted og Jammerbugt kommuner, er med som lokal partnerinstitution.

Det er meningen, at der skal udvikles en helhedsmodel eller metode for social inklusion af børn, elever og studerende, som er i risikogruppen for frafald og social eksklusion.

UNGE, DER IKKE FÅR EN UDDANNELSE, ER ET STORT PROBLEM I HELE EUROPA

Frafald i uddannelsessystemet har store personlige konsekvenser for den enkelte. En del børn og unge starter livet med udfordringer, ikke kun læringsmæssige, men også i forhold til at kunne indgå i forskellige sociale sammenhænge. Derudover rummer frafaldet også store samfundsøkonomiske konsekvenser.

For VIA Læreruddannelsen i Skive fører projektet til nye tilbud til de lærerstuderende. De kommer til aktivt at deltage i eller bidrage til forskningen og udviklingsprojektet af nye undervisningsmetoder.

Allerede i år tilbyder VIA Læreruddannelsen i Skive et nyt specialiseringsmodul, der er målrettet de studerende, der ønsker at undervise på fx erhvervsskoler, FGU'er, 10. klasse centre, efterskoler – eller i andre skoleformer, der varetager unge- og voksenundervisning. ►

NYE UNDERVISNINGSMETODER OG TILGANGE

Der skal udvikles nye undervisningsprincipper, som skal afprøves i den kommende periode, hvis effekt skal måles og vurderes.

Grundidéen eller tesen, om man vil, er at gennemføre undervisning, der er mere ligeværdig og anerkendende praktisk orienteret og dannelse af sociale relationer. Der skal være tillid mellem underviseren og eleven, ligesom der skal skabes ungefællesskaber.

UROLIGE ELEVER – UDFORDRENDE ELEVER

Når elever i undervisningen enten distraheres, har svært ved at deltage eller ikke får passet deres skolegang, er der ofte flere bagvedliggende årsager.

Projektets pædagogiske tilgang indebærer et helhedsorienteret blik på den unge, der har fokus på hele den unges kontekst og baggrund, således at årsagen til urolighederne og konteksten afdækkes. Således vil der også være et andet grundlag for at lave en mere inkluderende og helhedsorienteret undervisning, der kan skabe plads til, at den unge får mulighed for at deltage på en anderledes og mere givende måde end tidligere.

Lærerne – underviserne – får redskaber og metodikker til disse processer – og ressourcer, bl.a. tid samt rådgivning i lærerteams, hvor underviserne coacher hinanden.

- Programmet er et 4-årigt (2021-2024) EU Erasmus+ projekt – COSI.ed, som betyder Co-created Social Inclusion in Education.

Erasmus er et EU-program for uddannelse, læring, ungdom og idræt. Det er verdens største uddannelsesprogram, som støtter mobilitets- og samarbejdsprojekter inden for hele uddannelsesforløbet.

- Projektets mål er at udvikle en helhedsmodel for social inklusion af børn, elever og studerende, som er i risikogruppen for frafald og social eksklusion.
- Projektet har en samlet økonomisk ramme på 5 mio. kr. på tværs af de fem deltagende nationer.
- FGU er Forberedende Grunduddannelse.

Filosofien er, at hvis der skabes forståelse og tillid mellem eleven og læreren, skabes der positive undervisningsrum.

Undervisningen skal tilrettelægges mere helheds- og praksisorienteret med blik for den enkelte elevs potentialer og udfordringer. Hele tilgangen bygger på anerkendelse, positiv motivation, tillid og nærvær.

Workshop i Skive

Den portugisiske delegation arbejder med nye principper for undervisning og inklusion.

Sidse Hølvig Mikkelsen fra VIA Læreruddannelsen i Skive og Mette Bunting fra Norge er tovholdere på projektet.

Ida Abildgaard Alsen er underviser på VIA Læreruddannelsen i Skive, og Pernille Juhl er skoleleder på FGU Nordvest Morsø. De deltager sammen i projektet, hvor de i fællesskab skal være med til at udvikle undervisningen og tilgangen til udsatte og sårbare unge i uddannelsessystemet. Målet er, at det bliver muligt at øge inklusionen og mindske frafaldet.

INTERNATIONALE WORKSHOPS SKABER GRUNDLAG FOR UDVIKLING

Undervisere og ressourcepersoner fra de fem deltagende nationer gennemfører workshops i løbet af projektet.

Den første workshop er gennemført i Skive. Her udveksles erfaringer og udvikles metoder for, hvorledes man helt praktisk kan inkludere frafaldstruede elever og imødekomme elever, der normalt har svært ved at deltage i undervisningen.

I et samarbejde mellem studerende og undervisere på VIA Læreruddannelsen i Skive og lærere og elever på FGU Nordvest gennemføres i løbet af projektperiodens undervisningsforløb, hvor de udviklede metoder afprøves og testes. Evalueringen af undervisningsforløbene giver erfaring til videreudvikling af undervisningsmetoderne og giver faglige og personlige erfaringer og nye kompetencer til undervisere, studerende, lærere og elever.

STORE FORVENTNINGER TIL PROJEKTET

Lektor Sidse Hølvig Mikkelsen fra VIA Læreruddannelsen i Skive er den danske tovholder på projektet, og Mette Bunting er Sidses norske pendant.

De har begge stor tiltro til, at projektet vil finde metoder til at mindske frafaldet, skabe større social inklusion og få flere unge til at tage en uddannelse i forlængelse af folkeskolen.

Projektet rummer vigtige sociale aspekter for de unge, som vil hjælpe udsatte grupper til at indgå i sociale sammenhænge og modtage læring og uddannelse på den unges betingelser.

Hvis projektet lykkes, indeholder det også store samfundsmæssige værdier. De unge motiveres til at indgå i job på arbejdsmarkedet, hvor virksomhederne virkelig mangler hænder (og hoveder). De får også redskaber og motivation til at gå i gang med – og gennemføre uddannelse.

Lykkes det ikke at mindske frafaldet er det i denne ungegruppe man potentielt finder personer med højere arbejdsløshed og sociale problematikker. Så både menneskeligt og samfundsmæssigt vil det have stor værdi, hvis projektet lykkes med at mindske frafaldet og øge den sociale inklusion. ■

AF CLAUS V. MIKKELSEN

KØREKORT TIL ORDBLINDEVENLIG UNDERVISNING

Et fælles projekt om ordblindhed og inklusion

Dedikerede folk fra VIA Læreruddannelsen i Skive, kursusvirksomheden Ordblindetræning og Skive Kommunes læsekonsulenter arbejder på at udvikle undervisning og implementere strategier, som kan hjælpe ordblinde med at blive bedre til både at læse og skrive, samtidig med at de er en aktiv del af klassens undervisning.

Marianne Billeskov Mortensen og Lisbeth Henriksen er begge matematik- og læsekonsulenter ved PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) i Skive med års erfaring som lærere, vejledere og kompetenceudviklere af undervisere.

Mette Molbæk er docent ved VIA Læreruddannelsen i Skive og arbejder med forskning inden for børns trivsel på tværs af dagtilbud, skole og hjem. Hun følger sammen med sin kollega, Nina Berg Gøttsche projektet og vil gennem interviews og observationer komme tættere på projekts potentialer.

Med deres fælles viden- og erfaringsbase er de i fuld gang med at udvikle en platform til lærerne, så de understøttes i et bredere fokus på, hvordan man kan inkludere ordblinde i undervisningen.

Projektet gennemføres i Skive og er støttet af Undervisningsministeriet, ligesom både VIA Læreruddannelsen i Skive og Skive Kommune bidrager med timer.

DER ER TEKNISKE HJÆLPEMIDLER FOR ORDBLINDE

I dag eksisterer der allerede mange teknologier, som kan hjælpe ordblinde med at læse og skrive. Teknologier og programmer, som er indbygget i eller kan installeres på pc'er og smartphones. ▶

Indtil nu har der været på fokus på, at lærerne sikrer, at teknologierne og programmerne er tilgængelige, kan bruges og virker. Til gengæld har der ikke været så stor opmærksomhed på, hvordan man pædagogisk og didaktisk indtænker mulighederne i undervisningen.

Dermed har man overset at undersøge og dele viden om, hvordan teknologierne mere aktivt kan tænkes ind, og hvordan de ordblinde kan støttes i at anvende de teknologiske muligheder, der er til rådighed, og hvordan dette kan understøtte undervisningen for både de ordblinde, ja for alle elever.

ORDBLINDE BLIVER LADT I STIKKEN

Når lærerne skal undervise 28 elever, er der ikke mange minutter til rådighed til at fokusere på den enkelte elev. Over for den ordblinde rækker tiden, vanerne og den daglige rytme i undervisningen til ganske korte instruktioner i, hvordan hjælpemidlerne virker, og hvad der er til rådighed af læse- og skriveprogrammer. Eleverne hjælpes derfor ofte kun på vej mht. at kunne betjene teknologien. De læsesvage elever bliver derfor let ekskluderet i undervisningen.

Hvis man ikke kan læse dansk eller skrive, gælder begrænsningen ikke bare i faget dansk,

men overføres også til de fleste øvrige fag. Hvis man er en svag læser, bliver fx teksterne for matematikopgaver uoverskuelige hindringer, selvom eleven har en rigtig god matematisk forståelse.

Læseudfordringer fører også til, at det kan blive svært at følge med i naturfag, kulturfag, sprogfag – ja, i alle fag.

Særligt dér, hvor der skal afleveres skriftlige opgaver eller besvarelser, kommer den ordblinde til kort.

Ordblindhed kan derfor få rigtig mange følgeeffekter for eleven på tværs af fagene.

Elever arbejder sammen i fælles undervisningssammenhænge og gruppearbejder. Her bidrager den ordblinde mindre. Over tid kan det endda føre til social eksklusion, mindre værdsfølelse og isolering.

NY TYPE UNDERVISNING TAGER OGSÅ HØJDE FOR DE LÆSESVAGE

Projektets formål er, at ordblinde elever i højere grad inkluderes i den almene undervisning.

At underviseren – dvs. læreren – altid indtænker, hvordan teknologierne kan støtte den ordblindes behov for støtte til læsning og

Mette Molbæk er programleder for Program for børns trivsel i og på tværs af dagtilbud, skole og hjem ved Forskningscenter for pædagogik og dannelse.

Marianne Billeskov Mortensen er matematik- og læsekonsulent ved Skive Kommune og har en baggrund som lærer. Hun har en pædagogisk diplomuddannelse (PD) som matematik- og læsevejleder.

Lisbeth Henriksen er matematik- og læsekonsulent ved Skive Kommune og har en baggrund som lærer og har en PD som matematik- og læsevejleder. Lisbeth Henriksen var desuden igennem otte år underviser i Skive Kommunes mobile kompetencevogn, hvor hun underviste ordblinde og lavede kurser for deres lærere.

FOTO: THOMAS THORNING

skrivning i de forskellige undervisningssituationer, så den ordblinde elev oplever et ordblindevenligt og anerkendende undervisningsmiljø.

I projektet er der fokus på, at faglærerne får god, solid viden og udvekslet erfaringer med andre i at tilrettelægge undervisningen, så udfordrede elever inddrages, motiveres og støttes. Omdrejningspunktet er lærerens måde at undervise på.

Projektet har e-læringsmoduler for faglærerne. I udviklingsfasen er projektet rettet mod lærere, der underviser på mellemtrinnet, dvs. 4.-6. klasse, men det vil også være relevant for udskolingslærere.

POSITIV OPLEVELSE MED INTERESSE FRA LÆRERNES SIDE

Det er altid spændende at skulle udrulle et projekt. Er de nu interesseret, kan det nu anvendes, er designet klart og entydigt ...?

Heldigvis har lærerne vist stor interesse for projektet. Alle mellemtrinslærere på de skoler, der har meldt sig til projektet, gennemfører e-læringsmodulerne. De guides igennem seks e-læringsmoduler. Hvert modul tager udgangspunkt i konkrete strategier, som de ordblinde har brug for at få inddraget i undervisningen. Omdrejningspunktet er dog ikke kun strategierne, men det at støtte lærerne i at indtænke det i deres undervisning.

Lærerne skal forberede forløb i egne fag med brug af egne materialer, hvor de skal gøre sig overvejelser om, hvordan teknologierne kan støtte de ordblinde i undervisningen.

Hidtidig har mange forskellige kurser haft fokus på at få læse- og skriveprogrammer, dvs. teknologierne til at virke. Nu løftes undervisningen og lærernes støtte til den ordblinde et niveau op, nemlig til at lade teknologierne understøtte eleverne, så de får bedre mulighed for at møde stoffet og få indtryk på forskellige måder. Der er også fokus på, hvordan eleverne har mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder.

Det ændrede fokus lyder næsten helt logisk og ligetil. Men portalen med eksemplariske instruktionsvideoer, videndeling og udveksling af erfaringer skal være med til at gøre lærerne mere skarpe på, hvordan et ordblindevenligt undervisningsmiljø kan se ud, så det bliver en mere naturlig del af deres planlægning af undervisningen.

Didaktik er læren om undervisningsmål og indhold. Nogle forskere regner desuden undervisningsmetodik med under begrebet didaktik. I bredere definitioner af begrebet er didaktik synonymt med undervisningslære, dvs. den del af pædagogikken, der beskæftiger sig med bibringelsen af kundskaber.

Fra Skiveområdet deltager 70 lærere i projektet. Projektet følges og evalueres af forskere fra Læreruddannelsen i Skive, så dets potentialer og udfordringer kan vurderes.

LÆRERENS TILGANG TIL UNDERVISNING ER ESSENTIEL

Projektet er på mange måder nytænkende, selvom tilgangen til undervisning indeholder ganske naturlige forhold som inklusion, støtte og ordblindevenlig undervisning.

Det nye består i, at det også er lærernes overordnede undervisningspraksis, der kommer i fokus.

Skiftet i fokus støttes af en ny måde at tænke undervisning på, der anvendes internationalt, og som guider underviserne til at have blik for, hvordan de:

1. støtter eleverne i at blive engagerede og motiverede.
2. giver eleverne mulighed for, at de får forskellige indtryk gennem eksempelvis lyd, ord, billeder og bevægelse.
3. giver eleverne flere muligheder for at kunne udtrykke sig og arbejde med stoffet på forskellig vis gennem eksempelvis foto, lyd, film, bevægelse, drama og konstruktioner af modeller.

Det vil være fantastisk, hvis tilgangen til ordblinde kombineret med teknologianvendelse kan være med til at afhjælpe de negative konsekvenser, som ordblindhed har medført for en stor gruppe elever.

Hvis man med den slags tiltag kan reducere eller helt eliminere eksklusion af elever og måske gøre dem til ressourcestærke personer, har det både en medmenneskelig og samfundsmæssig effekt. ■

Kunst

HVAD KAN KUNST? HVAD ER KULTUR? HVEM ER KUNSTNER?

AF CLAUD V. MIKKELSEN

I løbet af et år uddeles forskellige priser, der lanceres nye film, der åbnes udstillinger, og der inviteres til fernisering, til åbent hus, til levedegørelse af gamle steder mm.

Et af elementerne i diskussionen om et Danmark i balance er kultur og kulturoplevelser. Argumentet bringes frem, at det kun er i hovedstaden, at de rigtig store kulturinstitutioner befinder sig, fx Operahuset, Det Kongelige Teater, Nationalmuseet, Louisiana ... Her er centrum for kunst og kultur. Her skal støtte-kronerne centreres, her skal der udvikles, og her skal den store nationale kunst og kultur skabes.

Men inden man kan diskutere skabelse af kunst eller udvikling af kultur, vil det vel være på sin plads at spørge, hvad kunst og kultur er. Og det næste spørgsmål kunne være, hvad kunst kan.

Spørgsmålene er korte, men svarene lange. Og jo flere personer man spørger, jo flere udlægninger får man ...

KUNSTNER I HEM

Kunstneren Erik Peitersen har deltaget i et børne-/ungeprojekt i Hem – i Billestien – sammen med andre kunstnerkolleger. På en gåtur stillede jeg ham nogle spørgsmål om kunst og om, hvad der er det særlige ved kunst. Han svarede følgende:

”Når vi ser på kunst – fx en af de billeder, som børnene har lavet, så ser og opfatter vi forskelligt. Vi danner egne indtryk. Ingen skaber det samme indtryk.

Som barn er indtrykkene frie, som voksen indsnævres de af normer.

Kunst opleves forskelligt, og som voksen skal vi frigøre os for normerne og turde danne egne indtryk, egne fantasier og egne billeder. Vi skal genfinde barnets frihed i tanken og fantasien.

Billesporet i Hem har frisat børnenes fantasier, frisat dem i naturen – skabt af kulturen. Nogle af billederne er drabelige i deres dimension, nogle er skabt af genbrugsmaterialer, andre har fået hotelophold. Er det kunst? Er det kultur? Jeg ved det ikke, men børnenes fantasi er frisat”.

SKIVEMØDETS BUSTUR

Skivemødet havde indlagt en bustur i Østsalling og på Fur. Turen startede og endte på Strandtangen i Skive.

Busturen inkluderede besøg på to herregårde og på borgen Østergaard. Deltagerne fik også en kort præsentation af det ombyggede Fur Museum, af Kulturhus Da Winti med billeder og skulpturer i galleriet og af Jenle, som er Jeppe Aakjærs kunstnerhjem.

Her var kunst og kultur. Her var indtryk af herregårdenes bygningsværker, som var udsmykket med billeder og møbler. Her var besøg på Fur Museum med fortællingen om 65 mio. års historie. Om Jenle med Jeppe Aakjærs forfatterskab, som er tæt på Nobelpris-niveau og med en aktualitet – her 100 år senere.

Busturen gik gennem Østsalling ad de gamle, snoede veje med sten til afmærkning af skel. Der var glimt af fjorden og af slugter, der ligger hen i græsning, og af enorme marker til

det moderne landbrugs store maskiner. Deltagerne så også gravhøje, diger og læbælter. Der var pløjning til kant, der var monokulturer og sprøjtemærker i de grønne vejkanter. De oplevede naturbevarelse og nyplantninger i og langs slugter og lavbundsjordene. Ligesom de så regulerede og naturlige vandløb.

Her mødes blandingen af kulturer, effektivitet, historie, nutid, nostalgi, bæredygtighed og ressourceudnyttelse. Og som Erik Peitersen fortæller om kunst – så er der paralleller til, hvordan en bustur gennem Østsalling opleves. Der var selvfølgelig forskel på de indre billeder og indtryk, deltagerne kom tilbage til Strandtangen med.

KUNST OG KULTUR

Kunst og kultur opleves forskelligt. Ditte Staun, der er tidligere formand for Skive Kommunes Kultur- og Fritidsudvalget 2014-2017, siger:

”Der findes ingen kultur uden kunst. Det handler om det, kunst gør ved os, når den inviterer til refleksion, prikker til os – vores sanser, værdier, opfattelser. Når den bryder barrierer. Når den rammer os og gør det forskelligt: Vi bliver inspirerede, provokerede, forundrede, overraskede, berigede, vrede eller måske forvirrede ... Kunsten skal ikke tjene et formål, men det gør ikke noget, at den er en god investering for kommuner, lokalsamfund, byer og virksomheder. Vi får nemlig ”afkast” i form af mere fysisk og mental sundhed, engagement, innovationskraft og attraktivitet”.

Vi kan glæde os over at bo på en egn med både kunst og kultur.

Kulturen rækker tilbage til jæger- og samlersamfundet. Kultursporene viser, hvor stærk en egn vi lever på. Gravhøjene og kirkerne ligger tæt. Det store antal herregårde og de sidste 150 års historie fortæller deres egen historie.

Nutidens omstillingsparathed er åbenbar. Alene Skivemødet med de forskellige diskussioner om bæredygtighed, grøn omstilling og et land i balance viser, hvor progressiv egnen er.

Egnen bobler af kunst og kultur. Vi lever midt i den og har godt af at træne vores sanser og iagttagelsessans i opdagelsen. ■

skulptur - grafik - maleri - foto

Poul E. Nielsen

www.artcoregallery.dk
poul@artcoregallery.dk
29891694

kerneKommunikator
MARKEDSFØRING & KOMMUNIKATION v/ IDA BREGNHØJ

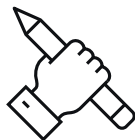
FÅ ABONNEMENT PÅ DIN MARKEDSFØRING

.....

Effektiv markedsføring kræver indsigt, planlægning og tid. Med et abonnement, får du hjælp til at gøre din virksomhed mere synlig, inden for dit budget og uden binding. Læs mere på www.kernekommunikator.dk, eller få en uforpligtende snak om dine muligheder på +45 26 86 47 75.

.....
RÅDGIVNING
MÅLSÆTNING
STRATEGI

.....
ARTIKLER
NYHEDSBREVE
KORREKTUR

.....
VISUEL IDENTITET
TRYKSAGER
LOGO

.....
HJEMMESIDER
SEO-OPTIMERING
TRAFIKANALYSE

.....
SOME-CONTENT
ANNONCERING
AUTOMATION

Flere hundrede biller kravler mod trætoppene.

BILLESPORET

MED RØDDER I LANDSBYEN OG UDSYN

AF HELLE KAPPEL NIELSEN, SKOLELEDER, HEM BØRNEHAVE OG SKOLE · FOTO SØREN KAPPEL

En klirren over bækken, solstråler med biller, der rejser sig som en hexagon; Justin Biller, der byder velkommen med sin mikrofon efterfulgt af 16 andre store biller med hver deres personlighed. Billerne leder dig rundt på sporet. Et sted er der 200 små keramiske biller, der myldrer op ad en tyk træstamme.

Den besøgende bevæger sig gennem omhyggeligt designede billehoteller i Billetopia. En himmelseng har sengehimmel med billedele hængt op i spejlkupler. Hen mod Billesporets afslutning står en fem meter høj kæmpebille med dækvinger skabt af biltage og garneret med bil-

lefragmenter, der inviterer til studier, mens efterårs solens stadig stråler gennem bladhænet. Det er Billesporet i Hem. Lavet af 125 børn i alderen tre til 13 år og fem gæstekunstnere.

Værkerne inviterer til at sanse og opleve i landskabet omkring Vestsallingbanen i Hem. De 125 børn er lokalområdets børn fra landsbyskolen og børnehaven.

HEM, VORES BY

Hem er stedet, hvor børnene vokser op, går i dagpleje, i børnehave og i skole. Det er her, de lever deres liv med deres familier og med hinanden. ▶

Åbningen af Billesporet ved Skive Kommunes 1. viceborgmester, Peder Christensen

FOTO: CLAUDS V. MIKKESEN

For os som skole og børnehave er det vigtigt, at vi styrker børnenes forankring og tilknytning til deres "sted" – deres landsby – på en måde, som skaber mening og betydning – og giver rødder. Det må aldrig blive selvtilstrækkeligt, men skal gøres på en måde, som skaber udsyn, nysgerrighed og virketrang.

Vi inviterer nogen indenfor. Vi udtrykker os og tilføjer noget til det sted, som er børnenes lige nu – og i fremtiden.

BILLER I UNDERVISNINGEN

Vi inviterede først en billenørdd, en ph.d. i biller, Aslak, som gav os en masse viden om biller, deres levesteder og om, hvordan vi skaber god biodiversitet. Vi indsamlede biller i vores

naturområde, lærte at finde dem og at identificere dem. Vi satte nogle af dem på nåle til nærstudier og lavede en samling.

Vi inviterede kunstnere til at inspirere os og til – sammen med pædagoger og lærere – at planlægge rammerne for børnenes udfoldelser. Der blev indsamlet en masse spændende materialer, som vi kunne få brug for. Ikke mindst blev der tænkt vilde tanker.

Så var der også lige alt det praktiske med at gøre Billesporet, stien gennem skoven, tilgængelig og fremkommelig. Igen blev lokalsamfundet og vores skole og børnehave hinandens forudsætninger. En far byggede en smuk egetræstrappe i sit værksted. En flok fædre mødte op adskillige aftener for at sætte trappen op

– med gelænder. Park og Vej blev engageret i rydning af træer. Grene og kvas blev liggende til kommende billeboliger.

FEM DAGES KREATIVT SAMVÆR MED KUNSTNERNE

Så gik processen med kunstnere, børn og biller i gang. Først et forprojekt og så fem dage, hvor alle børn arbejdede kreativt og engageret. Det vrirler med mange små og store fortællinger

undervejs i arbejdet. Det vrirler med børn, der arbejder sammen og inspirerer hinanden. I løbet af ugen bliver det tydeligt for børn og voksne, hvor vildt det er. Det, vi gør sammen. Hvordan det skaber mangfoldighed og helhed. Om fredagen, på femtedagen kl. 14.00, er Billesporet færdigt og kan åbnes. Vi er 400 mennesker: Børn, kunstnere, forældre, Hemborgere og gæster. Det bliver åbnet med mæner og masser af hjemmebagt kage. Billesporet er børnenes og skolens/børnehavens gave til ►

Insekthotel

byen og til alle dem, der har lyst til at stå af cyklen og gå på opdagelse.

Vi har fået os et nyt mødested. Rigtig mange mennesker har pludselig genfundet et dejligt stykke natur, der ovenikøbet har fået tilført nyt liv fra børnenes værker. Børn og voksne har mærket, at Hem har fået en ny Bille-for-tælling – og at vores lille skov er blevet til et rigtigt sted.

SAMMENHÆNGSKRAFTEN I BYEN

En ny forankring imellem “Hem – landsbyen i nærheden” og dens skole og børnehave. Det er det, vi kan, når skole/børnehave bliver en del af – og tager ansvar for – det sted, hvor vi lever og bor.

Det er det, vi kan, når vi tager afsæt i, hvor vi er og inddrager verden udenfor. Her får vi inspiration fra kunstnerne, som er Christel Bækgaard og Javier Panos, Ann Mai Lunde Røge, Bettina Nelli Briand, Jesper la Cour og Erik Peitersen.

Og ja, så er der nogle af os voksne, som har været med i så mange år, at vi kender mange af de unge forældre, som nu vender tilbage til landsbyen – tilbage til familien, nærheden og skolen/børnehaven for at give deres egne børn en tryk og spændende barndom.

FOTO: CLAUDIUS V. NIKKELSEN

Det er herfra vores verden går med mening for børn og voksne. Et levende og nært fællesskab, hvor alle bliver hinandens forudsætninger.

Billesporet er et eksempel, som griber flere aspekter af det at være barn i et lokalsamfund. Og så giver det børn og voksne noget så fornemt som stedsans.

Billesporet er til alle. Så vi håber, at familier, ældre og unge vil cykle fra Rødding-kanten eller Skive og opleve Billesporet. – Det er natur og kunst i børneperspektiv. ■

Indvielse af Billesporet

FOTO: CLAUDIUS V. NIKKELSEN

mennesker før mursten

SF I SKIVE KOMMUNE ER EN PARTIFORENING FOR HELE KOMMUNEN

Anders Bøge · Elsemarie Trøst · Mia Sönchen Johansen · Jeppe Tandal Nielsen
Frits Mohr Laursen · Henrik Bollesen Nielsen · Thue Grum-Schwensen
Thomas Dürr Sølvsten · Else Stokholm · Ole Bisgaard · Vagn Pedersen

Professionelt trykkeri med **kærlighed** til håndværket.
Vi sætter en **ære** i at levere flotte bøger, magasiner
og kataloger.

Specialtrykkeriet Arco III

Gemsevej 7, 7800 Skive · T +45 96 16 52 00
info@specialtrykkerietarco.dk · www.specialtrykkerietarco.dk

Krible-krable-kunst

AF BILLEDKUNSTNER POUL E. NIELSEN · FOTO/ILLUSTRATION POUL E. NIELSEN

For et par uger siden sad jeg og småblundede på havebænken under det gamle æbletræ. "Blop"!

Pludselig vågnede jeg helt op, da jeg mærkede noget plumpe ned på mit grånende hoved. Samtidig med, at jeg tænkte: "Argh, det var da vist en fugleklat", røg højre hånd op og kom tilbage i synsfeltet med noget fingertykt, køligt og mere end 5 cm langt, vridende og vendende sig – det var aldeles ustyrligt neongrønt og var forsynet med hvide og violette fartstriber – og så havde det en lang, sort og – troede jeg –

farlig klo. Jeg måtte kende dens navn og herkomst. Var den mon kommet hertil ombord på en båd med bananer?

Den øjeblikkelige plan var naturligvis at google krabaten. Den måtte mindst være af tropisk herkomst. Nu var det bare ikke et eller andet eksotisk urskovstræ, jeg havde siddet og blundet under, men blot et gammelt, dansk æbletræ. Måske var det "Bøgns Citronæble", eller var det mon "Møllers Venus"? Jeg er ikke så god til at huske benævnelser på hverken in-

Ligustersværmerlarve

Grafisk tryk af Ligustersværmerlarve, lavet af Flavia

sekte eller æbler, og sådan en stor, grøn larve havde jeg da ligegodt aldrig set før på de her breddegrader. Og så med klo. Men virkeligheden havde nu helt indhentet mig efter min bratte opvågning, og jeg gik i gang med at slå græs, som jo egentlig var mit ærinde i haven. Opholdet på havebænken under æbletræet var sikkert bare en overspringshandling. Men jeg nåede lige at plukke et æbleblad og putte både det og kæmpelarven i et syltetøjsglas med perforeret låg. Så kunne det klorofyl-grønne klenodie komme med en tur på Skive Museums Billedskole og blive yderligere beundret, beskrevet og foreviget.

På billedskolen var de nyindkøbte insektmikroskoper heldigvis dukket op, så larven (sammen med en masse andre krible-krable-dyr) kunne nærstudies – og en af de ældste af billedskolebørnene var selvfølgelig hurtig på mobilen og fandt ud af alt om larvens liv og levned på et splitsekund.

Det var helt klart en "sphinx ligusti", som fx er udførligt beskrevet på naturguide.dk. Her kan man bl.a. læse, at det er larven af ligustersværmeren, der er på spil – en af Danmarks største natsommerfugle med et vingefang på op til 12 cm. Det er dog ikke kun som voksen, at ligustersværmeren er stor og prangende. Larven kan også blive kæmpestor – op til 10 cm og tyk som en mands finger. Tilmed har den en nærmest neongrøn farve med fine, lilla og hvide striber på siden, hvilket får den til at se regnskovstropisk ud. Umiddelbart slet ikke noget, der passer ind i en hæk i et dansk villakvarter. Ikke desto mindre er arten hjemlig, og da larven har en forkærlighed for ligusterhække og buske som snebær og syren, er den alligevel et oplagt biologisk indslag i et dansk villakvarter.

OK – ligustersværmerlarven var pæredansk og kunne åbenbart også findes i et æbletræ i en gammel have på landet i det sydvestlige Salling, hvor der ikke var en ligusterhæk i miles omkreds.

Yderligere kunne hjemmesiden fortælle, at larven sjældent optræder talrigt. Ofte finder man

kun en enkelt eller nogle få stykker i samme busk, og derfor er kæmpelarven slet ikke nogen betydende skadevolder. Tværtimod er det hver gang en oplevelse at møde kæmpelarven, der kan opleves fra sensommeren til sidst i september. På bagkroppen har larven et sort horn, der får den til at se lidt drabelig ud. Det ligner noget, der kan stikke! En stikbrod ligesom hos en hveps?! Men sandheden er, at "hornet" er ret blødt at berøre og overhovedet ikke kan stikke. Hos nogle tropiske arter er hornet meget længere og tyndere og kan bruges som en slags pisk til at holde parasit-fluer og hvepse på afstand, men her i de nordlige, tempererede egne kender man ikke funktionen. Måske har det blot til formål at skræmme og se farligt ud og derved holde fjender lidt på afstand? Når larven har vokset sig stor, søger den ned på jorden og finder et passende sted at forpuppe sig.

En lidt sørgelig, men på sin vis også opmuntrende afslutning på denne lille beretning om det skrig-grønne vidunder kommer her:

Efter behørig nærstudien og efterfølgende brug af larven som afsæt for billedfremstilling glemte jeg desværre at lukke den flotte, grønne model ud i friheden igen. Resultatet var katastrofalt for larven, der af børnene var blevet navngivet "Bent" – og som den følgende billedskoledag ugen efter ikke længere var så flot, men blot lå grå og indtørret på bunden af insektmikroskopets glasplade. Forglemmelsen gav dog øjeblikkelig anledning til en rørende afskedsceremoni, hvor et af billedskolebørnene tog initiativ til en uforglemmelig jordfæstelse med både gravsten, kors, blomster og mindeord. Og så fik vi vist også lige snakket lidt om begreber som liv og død, vækst og forfald. Æret være Bents minde.

Forhåbentlig tilhørte han ikke én af arterne på FN's rødliste, som er en oversigt over plante-, svampe- og dyrearter, som angiver, hvor truede arterne. ■

Kulturhuset Da Winti

I SKULPTURLANDSBY SELDE

HVAD ER DET HER FOR ET STED? Ofte det første spørgsmål fra folk, som kommer ind på Da Winti første gang. Det er svært at svare kort. At Galleri da Winti i Selde opstod, skyldtes, at Herman Jensen arbejdede for og sammen med billedkunstner og professor på Kunstakademiet i København, Richard Winther. De havde lært hinanden at kende på Lilleskolen i Nivå i begyndelsen af 80'erne. Herman arbejdede der som tømrer, og Winthers søn var elev på skolen.

Winther besøgte Herman i Floutrup, hvor Herman Jensen havde bygget sit hus. På den tid var der netop en bygning til salg i Selde. Det var en tidligere foderstofhandel med tørreri-tårn og kornlager samt en stor hal til opbevaring af korn, som det var almindeligt dengang.

Bygningen kunne ombygges til kunstgalleri, og kornlageret kunne blive et godt kunstværksted. Dengang var det usædvanligt. Herman og Winther planlagde et galleri med kunstværksted.

DET VAR ET KUNSTGALLERI

"Galleri da Winti". Navnet kom af "Richardo da Winti" – et af Winthers synonymmer. Det stod færdigombygget i 1987 med sin første store udstilling af Richard Winthers malerier. Der blev skrevet i aviser og blade om "Nordeuropas største galleri" – det var noget særligt!

I de følgende år kom flere og flere kunstnere til. "Nu bliver det sommer – kunstnerne er kommet", sagde man i Selde. Der blev arbejdet i værkstedet, lavet udstillinger og festet, når der var tid og råd. Seldes beboere kiggede forbi, fik en snak og et glas eller to. Kunstnerne var vellidte i landsbyen; det var spændende mennesker, som lavede sære ting. Der "skete noget" i Selde. Aviserne skrev om aktiviteterne, og der opstod en gruppe, "Da Wintis' venner". De arrangerede udstillinger, koncerter mm. og forsøgte at skaffe offentlige penge til aktiviteter i det 700 m² store hus. – Det lykkedes alt for sjældent.

Efter fem år stoppede aktiviteterne, men kunstnerne fortsatte nogle år derefter med at komme til Selde om sommeren. Også de store julemarkeder, tilløbsstykket i Selde, blev gennemført i en årrække. Et enkelt større event fandt sted i 2006: "Liv i ødemarken" med kunstudstillinger, foredrag og musik. – Så blev der stille i galleriet.

NU ER DA WINTI ET KULTURHUS

I maj 2011 genåbnede Herman Jensen og jeg (hans kone Gunhild Jühr) Galleri da Winti efter to års ombygning og istandsættelse. Byens beboere kom med blomster og gaver.

Men nej, nu er Da Winti ikke længere et galleri med kunstsalg og tilknyttede billedkunstnere, men et "kulturhus" med en omfattende privat kunstsamling af danske kunstnere fra ca. 1940 ▶

Kunstnerfest på Galleri da Winti i 1989

"Galleri da Winti" 1989

Fest foran Da Winti i 1989

Borgermøde i 2010 blev starten på Kulturlandsbyen Selde.

til i dag og indgår i den permanente udstilling i de store, smukke lokaler.

Samlingen kan ses efter aftale med os (Herman eller Gunhild), og hvis det bestilles forud, kan besøget kombineres med kaffe og kage eller "lette måltider" fra det professionelle køkken.

Desuden arrangeres der stadig udstillinger i det store lokale på 1. sal. Også koncerter, foredrag, kurser mm. finder regelmæssigt sted, og lokalerne udlejes af og til private fester, kommunale møder og andre arrangementer.

**DA WINTI OG PROJEKTET
"SKULPTURLANDSBY SELDE - EN
PLATFORM FOR SKULPTURFORSØG I DET
OFFENTLIGE RUM"**

I den ufærdige sal i Da Winti mødtes i 2010 mange seldeborgere med projektlederne fra Skive Kommunes områdefornyelse. Man skulle finde frem til borgernes ønsker for Sel-

des fornyelse. Det viste sig, at mange i Selde stadig huskede tiden, hvor der kom kunstnere, som boede og arbejdede i Selde, og derfor blev der dannet en gruppe, som skulle kontakte Aarhus Kunstakademi. Det resulterede i, at masterclass-studerende lavede spændende kunstprojekter i Selde de følgende to år.

Billedkunstner Marianne Jørgensen fra Aarhus kom til Selde som kunstnerisk leder af anden del af projektet. Hun så mulighederne i Selde med Da Winti, kunstværksted og den nyåbnede kunstnerbolig, og især bemærkede hun de interesserede borgere, som var åbne over for kunstnere og kunst.

Derfor opstod "Skulpturlandsby Selde", en selvejende institution med Marianne som kunstnerisk leder og kurator for kunstudstillinger med professionelle kunstnere. Udstillingerne har fundet sted hvert år i september siden 2014 og er støttet af Skive Kommune, Statens Kunstfond og andre fonde. ■

Kulturhuset Da Winti i Selde

VHOLDET

ENERGI TIL ENDNU MERE

ALFRED BRUNSGAARD

ALICE BRO GRØNVALDT

ANNETTE TORP

BETINA BUGGE

CHRISTIAN VAD HOLM

DORTHE DALSGAARD

EVAN HOLST

GOSKA RASMUSSEN

GREGERS FREDERIKSEN

HANNE BROGAARD

INA NYVANG

JENS HAVE

KARSTEN VILLADSEN

KENNETH ENGGROB

SUSANNE RUSBJERG

MOGENS BØRSTING

SUSANNE TOFTEGAARD
HANSEN

PEDER CHRISTIAN KIRKEGAARD

OLAV NØRGAARD

MORTEN ENNGAARD

MATTHIAS LANDEVÆRN
NIELSEN

OLE FAARKROG-
SØGAARD

VENSTRE

Hvad i Kulturen

AF KURT POULSEN, BESTYRELSESMEDLEM I KULTURELT SAMRÅDSTER VINGÅRD

Det var titlen på Poul Henningsens kritiske bog, der udkom i 1933. Den var bl.a. et angreb på den fremstormende nazistiske kulturpolitik. Heldigvis lever vi i dag i en anden tid! Alligevel kan det i et kommunalt valgår være relevant at stille spørgsmålet til valgets kandidater. Det gør Kulturelt Samråd Skive ved et vælgermøde den 10. november på Restaurant Strandtangen i Skive.

PÅ SKIVEEGNEN FREMMER VI KULTUREN "MED VILJE"

Sidste år blev Skive Kommunes kulturpolitik opdateret under overskriften Kultur med vilje 2.0. Kulturpolitikken handler om alle egnens kulturelle aktiviteter inden for kunst, musik, teater, dans og meget, meget mere, dog undtaget idrætten. Kulturlivet på egnen er sammensat af aktiviteter arrangeret af både professionelle aktører og i høj grad af frivillige aktører. Heldigvis ofte i et frugtbart samarbejde mellem professionelle og frivillige.

På vælgermødet deltager kandidater fra alle partier og lister og fortæller om deres visioner og synspunkter samt svarer på spørgsmål

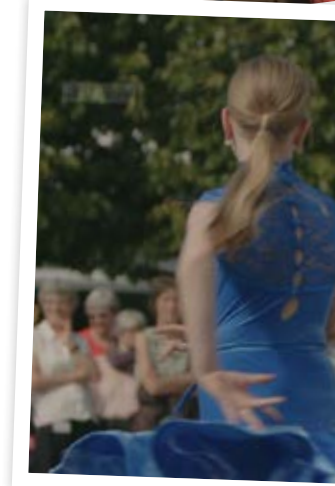
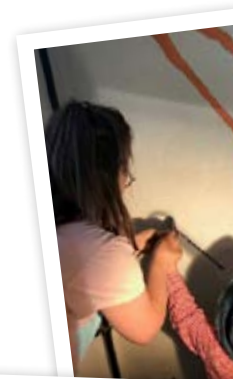
på det kulturpolitiske område med bl.a. udgangspunkt i denne kulturpolitik.

HVILKEN VÆRDI SKAL KULTUREN SKABE?

I Kulturelt Samråd sætter vi denne aften forskellige tematikker til debat for at belyse, hvordan kulturen skaber værdi for den enkelte, for fællesskabet og for sammenhængskraften i vores område.

Vi giver også politikerne en mulighed for at fortælle, hvordan de tænker, at kulturen kan bidrage til at udvikle den egn, vi bor på, samt løfte områder inden for alt fra bosætning, sundhed, turismeerhvervet samt eksempelvis løfte de svagere borgere og inspirere til en kreativ udvikling af erhvervs livet. På mødet dykker vi desuden ned i, hvilke tiltag der kan gøre det attraktivt at være ung kulturaktivist og sikre kulturtilbud i alle aldersklasser i takt med samtiden.

Vi håber at se alle kulturinteresserede borgere den 10. november, hvor de lokale politikere giver deres bud på, hvordan de ser kommunens kulturpolitik de kommende fire år. ■

med en?

HANCOCK - smag forskellen...

Vi brygger det bedste øl

- til dig der kan smage forskel ...

Det er filosofien bag vore produkter, og bl.a. derfor brygger vi stadig efter de gamle metoder.

Traditionelt håndværk – tager tid

Vore produkter er alle brygget med den dybeste respekt for de naturlige processer, der ligger til grund for ølbrygning, f.eks. kold gæring og lagring ved 0 grader fra 7 uger og helt op til 2 år. Det er gammelt traditionelt håndværk uden industriprocesser og uden tilsætning af vand ved tapning.

Råvarer i rundhåndede mængder

Til alle vore øl anvender vi kun malt af bedste kvalitet, ligesom verdens fineste og dyreste humle, den tjekkiske Saaz, anvendes til alle varianter. Saaz er i øvrigt, blandt øl kendere rundt om i verden, altid et tydeligt tegn på godt øl.

Det er derfor, du kan smage forskel!

Kvalitet siden 1876

FOTO: JEPPE TANDAL

FOTO: DANIEL FÆRCH

FOTO MORTEN KÖSER

**SADELMAGER
MØBEPOLSTRER**

IRENE & POUL POULSEN

Tlf. 20 23 51 11

Væselvej 62, 7800 Skive

Kulturlivets festaften

AF BETINA KÆSELER, FORMAND FOR KULTURELT SAMRÅD SKIVE

Tirsdag, den 23. november inviterer Kulturelt Samråd til kulturprisuddeling i Skive Theater, hvor vi fejrer vores fantastiske og alsidige kulturliv i Skive Kommune. I løbet af aftenen uddeles to priser for en bemærkelsesværdig indsats på kulturens område. Aftenen bliver krydret med kulturelle indslag og lidt godt til ganen.

SÆRLIGT VIGTIGT I ÅR

For Kulturelt Samråd er det med stor lettelse og glæde, at kulturprisuddelingen kan afholdes *live* og med publikum i år. Kulturlivet har været trængt under nedlukningerne, men undervejs er det også blevet tydeligt, at kulturen spiller en vigtig rolle for mange. Vi trænger virkelig til at komme ud og mærke kulturen igen.

I Kulturelt Samråd er vi er meget imponerede over, hvordan kulturlivet på egnen igen blomstrer, og hvor mange af vores medlemmer der igen i fuld gang med at planlægge og afvikle arrangementer.

SKIVE KOMMUNES KULTURPRIS

Prisen går til en institution eller forening, som har ydet en bemærkelsesværdig indsats for at fastholde, styrke og udbrede kulturen til borgerne i Skive Kommune til gavn for et bredt udsnit af kommunens borgere.

Med prisen følger 20.000 kr., som er sponsoreret af Sparekassen Balling. Hvis du har en værdig kandidat i tankerne, kan du indstille vedkommende til prisen på Kulturelt Samråd Skives hjemmeside. Prisen er tidligere gået til Aakjærskabet, Spøttrupcirklen og Cirkusfabrikken.

FYRTÅRNSPRISEN

Årets Otto uddeles af Kulturelt Samråd Skive og går til en person, som har givet et væsentligt bidrag til kulturen i Skive Kommune.

Med prisen følger en statuette skabt af en lokal kunstner og 5.000 kr. Prisen er tidligere gået til Iben Barnwell (Kulturnetværket Svanen), Troels Madsen (Furkunst) og Otto Lindum (Skive Musikskole). ■

ÅRETS
KULTURPRISFEST
SKIVE - 2019

*Kulturelt Samråd inviterer til
prisuddeling og kulturfest
den 23. november 2021.*

Jacob Spanggaard

UDDANNET SKIINSTRUKTØR UNDER CORONANEDLUKNINGEN

AF CLAUS V. MIKKELSEN
FOTO JACOB SPANGGAARD

Før verden blev ramt af COVID-19. Før nedlukningerne. Før restriktionerne. Før vi spændte samledes foran fjernsynet for at følge pressemøder – ja, for bare 2½ år siden var dagligdagen en helt anden.

Unge, der blev studenter, tog måske en periode i udlandet for at få en oplevelse – måske kombineret med arbejde. Andre tog måske et helt eller halvt arbejdsår inden uddannelsesstart. Kombinationsmulighederne var rigelige, mulighederne var åbne. De unge skulle blot kaste sig ud i det, de skulle "blot" turde.

Mange unge bruger et til to år efter gymnasiet, hvor de modnes. Hvor de oplever verden og oplever rejselivet. Hvor de bliver trygge i det uvisse, bliver trygge i andre kulturer, trygge ift. andre normer. De får tanket selvtillid, alt imens de får valgt den rette uddannelse.

Jacob Spanggaard var færdig med gymnasiet i 2019 og ville opleve nogle levemåder, inden han blev fuldtidsfanget af studierne.

LIVGARDEN, AFTJENING AF VÆRNEPLIGT

Jacob Spanggaard fortæller:

"I årets sidste sommermåned, nogle måneder efter at jeg fik sat studenterhuen på hovedet, trådte jeg an på Høvelte Kaserne. Foran mig havde jeg otte måneders værnepligt i Den Kongelige Livgarde. Jeg meldte mig bevidst som værnepligtig uden at dele mine overvejelser med andre.

Jeg havde en forestilling om, at jeg ville gøre noget andet end mine venner og på den vis have

mine oplevelser for mig selv. Det kan måske lyde egoistisk, men jeg er en person, der tænker meget over, om min omgangskreds har det lige så fedt eller træls med tingene som jeg selv. Ved at tage beslutninger og aftjene min værnepligt helt uden omgangskredsens kommentarer, slap jeg for de tanker om, at der under værnepligten ville komme perioder med mentalt pres og tårnhøje forventninger. Det lå egentligt lidt uden for min egen forestillingsevne.

Som den eneste i min omgangskreds valgte jeg den mere traditionelle vej fra. Dvs. den vej, hvor man bor hjemme hos forældrene og finder et fuldtidsarbejde. De otte måneder i Livgarden lærte mig en del om, hvor vigtigt kammeratskabet er. Det at have nogle gode mennesker omkring sig betyder alverden.

Mødet med så mange forskellige mennesker fra forskellige egne af Danmark gjorde et kæmpe indtryk. Jeg nød at tilbringe tid med folk, der havde andre interesser og værdier end mig selv. Som menneske er det netop det at være sammen med folk, der ikke minder om en selv, man lærer noget af. Jeg blev udfordret på det mentale, og det har styrket mig i en så høj grad, at jeg føler mig stærkere den dag i dag.

VÆRNEPLIGTEN FORANDRER EN

Efter de otte måneder jeg aftrådte jeg igen på Høvelte Kaserne, præcis samme sted som jeg stod otte måneder tidligere.

Jeg var klar til at komme tilbage til den civile verden. Det var dog to uger efter, at statsminister Mette Frederiksen lukkede landet ned. Så ►

Jacob Spanggaard som vagt

det var ikke den samme tilværelse, jeg kom tilbage til, som jeg forlod.

Jeg kom hjem til Salling som en mere moden mand med en hel del livserfaring i rygsækken. Bevidstheden om, at fremtidige udfordringer hele tiden kunne sammenlignes med de ting, jeg havde oplevet i den militære verden, har gjort, at jeg har fået mere mod på alverdens udfordringer. Jeg er også blevet mere struktureret og disciplineret. Det er erfaringer, som jeg er meget taknemlig for at have fået uf af min værnepligtstid.

NÆSTE EVENTYR VAR EN HEL SKISÆSON I ALPERNE

Efter min værnepligt var jeg nu klar til at tage hul på det næste eventyr, som var en hel skisæson i Alperne.

Jeg gik i gang med at spare op i seks måneder over sommeren i 2020 – midt i coronanedlukningen. Mit mål var at spare op til fem måneder på ski.

På trods af at det meste af Europa var lukket for indrejse, havde jeg en tro på, at det godt kunne lade sig gøre.

Jeg havde det som de fleste andre unge: Det var ikke den sjoveste tid. Mulighederne for at leve ungdomslivet til fulde kunne af gode grunde ikke lade sig gøre. Det eneste, man kunne foretage sig, var at finde et fuldtidsjob. Jeg blev derfor nødt til at komme væk fra den monotone hverdag. Der skulle der bare ske noget nyt.

Destinationen blev Verbier i Schweiz, hvor jeg tog til i efteråret 2020.

VERBIER I SCHWEIZ

Jeg har stået på ski med familien siden 2-årsalderen, men aldrig i Schweiz.

På trods af anbefalinger mod at tage uden for landets grænser tog jeg afsted med forventningen om, at det nok skulle blive en god sæson. Jeg skulle selvfølgelig nok indordne mig under de schweiziske restriktioner.

Det lykkedes heldigvis at komme afsted med tog fra Århus sidst i november. Endelig kunne jeg se den kommende skisæson forude.

Ligesom med min tid i Livgarden valgte jeg her at tage af sted uden at kende nogen, hvilket jeg er meget glad for den dag i dag.

Jeg kunne lige fra starten mærke, at jeg kunne være lige den person, jeg havde lyst til at være; jeg kunne starte på en frisk.

Når jeg i ny og næ talte med mine kammerater hjemmefra, kunne jeg tydeligt mærke, at vores tilværelse var meget anderledes. Der skete ikke så meget derhjemme, og det var oftest mig, der havde noget nyt at fortælle. De havde den samme hverdag, som jeg forlod. Tiden gik med arbejde i hverdagene, og i weekenderne mødtes man måske nogle stykker. Der blev jeg mere eller mindre bekræftet i, at jeg havde taget den rigtige beslutning i at tage den chance, det nu engang var at tage udenlands.

SKIINSTRUKTØR UDEN ELEVER

Det var min plan at blive skiinstruktør med certifikat og det hele. På den måde ville jeg tjene til opholdet og mine oplevelser.

Jeg gennemgik uddannelsen og fik certifikatet som skiinstruktør. Uddannelsen skulle jeg

selv betale. Det var så meningen, at jeg skulle arbejde som skiinstruktør resten af sæsonen. Men forskellige landes coronarestriktioner betød, at de mange skiturister udeblev, så arbejdet som skiinstruktør blev udsat.

I stedet fik jeg og de andre instruktører, der også var rejst hertil, stort set pisterne for os selv.

Jeg havde skipas til et sammenhængende system af pister og liftkort til hele området, så det var bare med at tage afsted. Det blev nogle helt anderledes måneder end forventet.

Min hverdag skulle have været besat af daglig undervisning. I stedet fik jeg lejlighed til bare at udfolde mig, til at stå på ski. Det gav godt nok et hul i pengekasen, men opsparingen fra arbejdet, inden jeg tog afsted, slog nogenlunde ►

Værnepligtsuddannelsen indeholder selvtillidsprøver.

Jacob Spanggaard på en piste
i Verbier, Schweiz

Opholdet i Schweiz gav nye venskaber.

til. Det hjalp også, at barerne og natteli-
vet var lukket ned, så mulighederne for
at bruge penge var begrænset.

Verbier ligger i den fransktalende del
af Schweiz, men jeg klarede mig fuld-
stændig på engelsk. Jeg vil gerne afsted
igen til et skisportssted som instruktør.
Måske kan det kombineres med min ud-
dannelse, så jeg tager et eller to semestre
i udlandet. I min uddannelse kan der
indgå en praktikperiode i udlandet. Måske vil jeg
kombinere den med en periode som skiinstruk-
tør. Denne gang med elever ...

I GANG MED EN UDDANNELSE

Da jeg kom hjem fra Schweiz, brugte jeg tid på at
finde ud af, hvilken uddannelse jeg skulle ind på.
Jeg vidste med mig selv, at undervisningsformen
skulle være struktureret, gerne klasseundervis-
ning, hvor der var en tæt kontakt til undervise-
ren.

Jeg havde gået på HHX-innovationslinjen på
Skive College. Udover innovation havde vi også
fag som afsætning og virksomhedsøkonomi, som
interesserede mig.

Den uddannelse og undervisningsform, som pas-
ser bedst til mig, fandt jeg ved VIA University i
Aarhus. Jeg valgte den 4½ årige uddannelse som
eksportingeniør, hvor jeg får en professionsba-
chelor. Der er endda mulighed for at bygge end-
nu nogle år på og få en kandidatuddannelse. Det
har jeg endnu ikke helt afgjort, om jeg vil.

Jeg er lige startet på uddannelsen og er flyttet til
Aarhus. Her deler jeg lejlighed med to andre fra
Skive, som også er startet på uddannelse.

Det er lidt af en omvæltning igen at skulle til at gå
i skole. Jeg har dog en tæt vennegruppe fra Skive,
som også bor i Århus, så vi mødes tit i byen.

AARHUS BLIVER KUN EN PERIODE

Jeg har altid boet i et lokalsamfund med langt til
naboer, men med et godt kendskab til hinanden.
Jeg har været vant til foreningsliv, gode mulig-
heder for at dyrke idræt og for at lave frivilligt
arbejde.

Det er langt fra min nye hverdag i Aarhus. Jeg tror
ikke, at Aarhus bliver noget varigt opholdssted
for mit vedkommende. Nogle af de værdier, jeg
er vokset op med, vil jeg tilbage til. Det er ikke
sikkert, at det bliver Skiveegnen. Men forenings-
livet, kendskabet til og interessen for hinanden
er vigtige værdier for mig og noget, jeg vil søge.
Det har de sidste års oplevelser givet mig, og flyt-
ningen til Aarhus har kun understreget det be-
hov. ■

FUR

...smagen af jul

Fur Bryghus ApS · Knudevej 3 · 7884 Fur · 97 59 30 60 · info@furbryghus.dk · www.furbryghus.dk

DEIF

The world's best and most reliable
energy control solutions for a sustainable future

deif.com

”Vin, det er da noget, vi laver sammen”

En skøn plet lige op ad kirkediget

AF JANNE OG GARRY KEYES, KLOSTERFORVALTER OG
MEDSTIFTER AF ØRSLEV KLOSTER VINGÅRD · FOTO GARRY KEYES

Skiveegnen rummer mange skønne steder og afkroge på land og i by med skjulte oplevelser, man kan gå på jagt for at opdage. I disse uger kan man være heldig at få øje på entusiaster i hver sit lille paradis. De tripper efter at høste en af Limfjordens nyere høstafgrøder - vin. Ved Ørslevkloster i Nordfjends - på en skøn plet lige op ad kirkediget - samarbejder en gruppe lokale ildsjæle om driften af disse nyere vingårde, som er kommet frem gennem de sidste 20 år. Selv om det stadig er lidt af en niche-hobby langt de fleste steder, så er vindyrkning ved Limfjorden og i Danmark en niche i vækst.

Danmark blev officielt anerkendt af EU som vindyrkningsområde i 2000, BGB (Beskyttet Geografisk Betegnelse) med fire regioner, heriblandt Jylland i 2007, og fik sit første særlige vinområde med anerkendelsen af Skarresøgård nord for Kolding med DONS, som er en beskyttet oprindelsesbetegnelse. Klimaforandringer og især en forædling af vindruesorter har gjort det realistisk at eksperimentere med især mousserende vin og hvidvinsproduktion. Klosterets vingruppe har lavet både rød-, hvid- og rosévin indtil videre, og der er ikke megen tøven, hvis man spørger til, hvad de bedst kan lide. Det er uden tvivl hvidvinen og roséen, der smages mest på!

”ET KLOSTER SKAL DA HAVE EN VINGÅRD”

Det var en gæst midt under en rundvisning på klosteret i 2012, som er den egentlige grund til, at der omsider kunne laves vin på den første høst i 2018 – en samlet vintage på 8 flasker rødvin!

Hvad vi forstod som en henkastet bemærkning, viste sig snart at være alvor. En større flok mænd fra Skivehus Rotary stod på bakkedknolden vest for kirkegården en majdag i 2013. Med viden og præcision var placeringen udpeget. Der var nemlig et solrigt og veldrænet sted, hvor kvierne altid lå om sommeren, og her skulle vinstokkene i jorden. En kæmpe og generøs fælles indsats forvandlede på blot få timer en bar mark til en begyndende vingård med hegn, tråd og 50 stokke af sorten Rondo og Léon Millot. - Lige indtil et massivt skybrud sendte hele flokken i panikløb mod de hvælvede kælderrum, hvor forsamlingen kunne vride tøjet og varme sig foran kaminen, mens den vellykkede indsats blev fejret. En vingård var etableret, men hvordan skulle den passes, så den kunne blive til en vingård og ikke et kaos?

ET NYT FÆLLESSKAB OPSTÅR

Det var netop et kaos, som tiltrak nogle få interesserede, som spurgte til, om klosteret ikke kunne bruge lidt hjælp til at få vingården op at stå. Foråret 2016 endte i en åbenbaring. Med ▶

en kæmpe indsats fra den lille flok samt ved at trække på Skiveegnens ERFA-vingruppe kom der en høst, og gruppen og fællesskabet er vokset lige siden. Det er nemt at holde sig ajour via vinmarkens Facebook-gruppe og hoppe med på de forskellige opgaver, en vingårds årshjul rummer, med den tid man har hver især.

De erfarne vinavlere i gruppen er altid supergode og søde til at vise og forklare de forskellige processer. For hver gang man igen runder vinterens opgaver med omstikning af vinen under gæringen, tilbageskæring af stokkene og forårets opbinding og gødning, til sommerens pleje mod efterårets høst – ja, så begynder det at give mening. Uden det samarbejde og det sammenhold vinmarksgruppen har, kunne det slet ikke lade sig gøre.

Hvis man regner på omkostningen per flaske, så er vinen dyr og en udgift for arbejdsrefugiet, men vinmarken skaber værdi af langt større karat. Den samler en gruppe mennesker om en fælles interesse på tværs af de almindelige omdrejningspunkter og interesser i hverdagen.

Den har gjort det muligt at få gang i helt nye tilhørsforhold mellem klosteret og egnen, hvor refugiet og klosteret ellers har været helt lukket om sig selv siden oprettelsen i 1968.

INTET NYT UNDER SOLEN – OG SÅ ALLIGEVEL ...

Det er ofte overset, hvor udbredt og hvor dybe rødder traditionen har med at fremstille gærede drikke af årets frugter. Kendere har vidst, hvordan og hvor man bedst kunne få noget godt ud af Skiveegnens haver, skove, strandenge og overdrev med lidt erfaring og med vildgær, urter, honning og tid.

Helt tilbage fra Egtvedpigens gravkammer i Bronzealderen for 3600 år siden kendes der alkoholiske drikke med frugtvin, mjød og det hjemlige øl. Opskrifterne og teknikkerne til at fremstille dette var almindeligt kendt blandt de fleste husstande som en del af den årlige husholdning.

Men hvor længe har man dyrket vin i Danmark? Vin – ligesom den bedste stærke øl – er typisk noget, personer med den rigtige penge-

Ørslev Kloster Vingård ligger lige op til kirkegårdsdiget.

pung importerede sydfra gennem de store tyske handelshuse og havne som man f.eks. kender fra Frederik II's opkøb af fade af Rhinsk Bacharch vin i 1590'erne, hvis omfiltrerede rest endnu findes på Rosenborg Slot.

Lagringen og transporten var problematisk, og uden nyere tids anvendelse af sulfurdioxid serveredes vin ofte med krydderier og sukkerstoffer til at dække over dårligdomme.

Men vi har dyrket vin i Danmark. I hvert fald indtil midten af 1300-tallet, hvor den lille istid ændrede dyrkningsforholdene. Men allerede fra 1870 har man igen en omtale af forsøg med vinstokke herhjemme. Jernalderen og den tidlige Middelalder havde et klima, der på mange måder svarer til nutidens, og som muliggjorde det at dyrke vin, som man kender fra klostre som Ørslev Kloster.

Romerne medbragte vinstokke til alle afkroge af Europa, men det var især klostrene, som videreudviklede vinproduktionen derefter, hvor vingårde især var tilknyttet Benediktiner- og Cistercienserklostre. Vingårde omtales ved Sorø Kloster i 1268, og der er arkæologiske fund af vindruer fra jernalderens Tissø og vikingetidens Hedeby, som er 100% lokalt opdyrket. Derfor kan man sige, at det er en del af en større kulturtradition, som vinmarksgruppen har genoptaget ved Ørslev Kloster.

Et kloster havde normalt mange forskellige haver: Kål-, frugt-, urte-, humle- og blomsterhaver, ligesom de havde bi- og vingårde. Ved siden af Ørslev Klosters vingård ligger nu også både en bigård og en humlehave, og alle har de gavn af hinanden og appellerer til fællesskab og nærvær.

DET HANDLER OM, HVAD VI MENNESKER LAVER SAMMEN

Selv om vinmarken blot er en lille del af vingruppens hverdag, så er den et sted, man lige cykler eller kører forbi og ser til. Den er et fri- rum, hvor man kan slippe hverdagen og se, om der ikke er nogle blade eller druer med svampeangreb, der skal plukkes – og jord, der skal luges. ▶

Her i september og oktober op mod høsten skal man lige smage på, hvor søde druerne nu er blevet og vurdere på, hvornår der skal høstes. Det kan naturligvis skifte meget år for år, hvor meget tid man har mellem arbejde, familie og øvrige interesser, så derfor er det godt med en stor vingruppe, hvor man støder til fællesskabet og giver et nap med afhængig af sin formåen.

De oprindelige 50 stokke med Léon Millot- og Rondo-druer er blevet udvidet med Solaris-hvidvinsdruer, så der nu er 160 stokke. Det er en lille vingård i forhold til, hvad der ellers findes hos frilandsamatører og erhvervsavlere på Skiveegnen, men marken er stor nok til, at alle får flasker med hjem hvert år, men heller ikke

så stor, at arbejdsopgaverne overstiger gejsten. Hvis bare man kunne flaske den glæde og stolthed, der er omkring bordet, når man i foråret efter en lang vinters modning og gæring har samlet gruppen til den store aften, hvor sidste års høst kommer på flaske, og der bliver smagt grundigt på alle balloner, og der bliver grinet over mad og egen vin, så ville det hvert år blive den bedste årgang. – Skål! ■

VI SÆTTER FOKUS PÅ KULTUREN ...

VÆLGERMØDE - VISIONER FOR KULTURLIVET PÅ SKIVEEGNEN

PÅ HOTEL STRANDTANGEN DEN 10. NOVEMBER 2021

ÅRETS KULTURPRISUDDDELING 2021

I SKIVE THEATER DEN 23. NOVEMBER 2021

KULTURSKIVE
KULTURELT SAMRÅD SKIVE

Sparekassen
Balling

SKIVEKOMMUNE

**KULTUR
SKIVE**
Kulturelt Samråd Skive

Læs mere på kulturskive.dk

Få en lokal fordel

Områdedirektør Mogens Sørensen har både privat- og arbejdsadresse lokalt.

Det betyder blandt andet, at han er en flittig gæst til idrætsaktiviteter på Skiveegnen, og har forståelse for din hverdag i og omkring Skive.

Og det er en fordel, når han skal hjælpe dig med at realisere dine drømme.

Kig forbi til en uforpligtende snak om din økonomi.

Vi støtter Skive Business Awards.

Vi støtter Skive Business Awards.

LOKALFORANKRET MED FOKUS PÅ DIG

Vil du gerne være kunde i et lokal forankret pengeinstitut, hvor du får din egen personlig rådgiver, som du kan skrive eller ringe direkte til?

I Sparekassen Balling har vi fokus på den personlige rådgivning og direkte dialog, da vi mener dette skaber det bedste grundlag for netop din økonomi.

HVORNÅR SKAL I LIGE FINDE TID?

Vi forstår godt, at tiden kan være knap når børn skal hentes, der skal handles ind, laves mad, I skal passe foreningslivet og der skal motioneres.

Derfor tilbyder vi at komme ud til jer, når I har tid.

I får overblik over økonomien i alle livsfaser. I bliver inspireret til en bedre økonomi.

Kontakt os og få overblik over fremtidens økonomi

97 56 44 22

SKIVE BUSINESS AWARDS

Hele Skiveegnens erhvervsliv hyldes

Rød løber på rustik cement; slips, der rettes til lyden af klikkende kameraer, brusende champagne og strålende kjoler. Nej, vi er ikke landet i Hollywood til verdenspremieren på en stjernebesat blockbuster, men vi behøver heller ikke rejse så langt. Scenariet udspiller sig på Skiveegnens erhvervsscene, som stråler af lokale stjerner, når Skive Business Awards i januar 2022 er tilbage som en hyldest til det lokale erhvervsliv.

Du kender dem allerede – din lokale vinmand, tøjpusheren og hende, der ordner din selvangivelse. Vi taler med dem jævnligt og hylder måske endda deres talent i en god anmeldelse, når vi har haft en stjernestund med solide produkter og god service. Men når Kulturcenter Skive (KCS) i januar 2022 slår dørene op til en ny omgang Skive Business Awards, får det lokale erhvervsliv også lov til at hylde hinanden med god mad, spændende indslag og anerkendende prisoverrækkelser. Det er i grove træk overskrifterne bag det populære event, som får lov til at sparke 2022 i gang på Skiveegnen.

EN HYLDEST TIL ET IMPONERENDE LOKALT ERHVERVSLIV

Konceptet med en lokal prisfest har med succes samlet det lokale erhvervsliv siden 2017. Derfor er interessen for endnu en omgang Business Awards stor. Og denne gang er flere lokale kræfter gået sammen om at stable et

arrangement på benene, som i stil med tidligere år kan hylde lokale virksomheder og butiksliv og skabe gode rammer for netværkssnak og nye forbindelser.

Med i styregruppen for den kommende prisfest er Jeanette Kilde, som til daglig driver netværksevirsomheden Kilde Connect i Skive. Hun starter med at male billedet af en festaften, som først og fremmest handler om at hylde de erhvervsdrivende.

”Vi har et imponerende erhvervsliv her på egnen, og de fortjener den hyldest, som Skive Business Awards er med til at give dem. Det er detail- og erhvervslivet selv, som nominerer deres favorit inden for ti kategorier, og så er det op til en fagjury inden for hvert område at vælge en vinder. På den måde bliver det kunder, samarbejdspartnere og fagkolleger, som går sammen om at give både nominerede og vindere et solidt skulderklap”, forklarer hun.

FOKUS PÅ EN UTRÆTTELIG OG VIGTIG INDSATS

Hos Business Skive, som er det lokale centrum for erhverv og innovation, bliver initiativet løftet med hænderne over hovedet. Direktør for Business Skive, Lars Fjalland forklarer, at festen er med til at sætte fokus på et erhvervsliv, som i alle afskygninger er bygget på folk ▶

Skive Business Awards så
første gang dagens lys i
januar 2017.

FOTO: BRIAN AMTOFT

Fællessang Søren Vester synger for (og højest)

1. Jeg bærer med smil min byrde,
jeg drager med sang mit læs,
jeg er som den vilde hyrde,
der gæmmer sit kvæg på græs.
2. Se, duggen driver fra norden,
hen over det bøjede korn,
mens solen stiger af jorden
imellem oksernes horn!
3. Jeg ser over tindrende marker
og langt mod den blånende fjord,
jeg stirrer på sejlene arker,
men finder ej tolkende ord.
4. Jeg slænger skalmøjen for munden,
jeg trækker så lang dens lyd,
at kilderne klukker i lunden,
og bukkene bræger af fryd!
5. Hvor kan I dog gruble og græde,
så længe Guds himmel er blå!
Mit hjerte skælver af glæde,
blot duggen dnyker et strå.

Tekst: Jeppe Aakjær, 1906
Melodi: Carl Nielsen, 1915

SKIVE
BUSINESS AWARDS
2017

SKIVE BUSINESS AWARDS

2021

KulturCenter Skive • 27. januar 2022

Guldsponsorer:

spar nord

Sparekassen Balling

Vendsyssel

KulturCenter Skive

BEIERHOLM
VI SKABER BALANCE

Sølv sponsorer:

Entreprenørfirma
KAJ OVE MADSEN A/S

Byggefirmaet
Knudsgaard

Thise

MEJERI MED PASSION

ncnielsen

Din Bilpartner Skive

Bronzesponsorer:

JYSKE BANK

Arbejdernes Landsbank
Bygger på sunde værdier

Foliekoncept

Østergaard
URLAGER & GULDSTED

SALLING
KØKKESERVICE OPS

skive musikskole

FS2 reklame als

kernekommunikator
MARKEDSFØRNING & KOMMUNIKATION

MånedsMagasinet
SKIVE · SALLING · FJENDS · FUR

DYNAMIC-it

Ti erhvervspriser bliver uddelt på aftenen ind imellem foredrag, 3-retters menu og musikalsk underholdning.

Erhvervskvinden, Ilse Jacobsen, bl.a. kendt fra DR's programserie "Løvens hule" holder foredrag til Skive Business Awards.

FOTO: BRIAN AMTOFT

med ben i næsen. "Her på egnen får vi tingene til at ske", fortæller han. "Vi har et hav af ildsjæle, modige iværksættere, solide virksomheder og et driftigt butiksliv. Derfor vil vi selvfølgelig være med til at hylde den utrættelige indsats, som er så vigtig for vores egn og kendetegnende for alle lag af Skive og omegns erhvervsliv".

BOBLER, GOURMET OG BESØG AF ILSE JAKOBSEN

Når den røde løber bliver rullet ud foran KCS, bliver det med både awards, underholdning og kræst til ganen. Et hurtigt kig på programmet afslører nemlig både bobler og networking, 3-retters menu, prisoverrækkelser og indslag fra lokale erhvervsaktører. Men aftenen byder også på foredrag ved forretningskvinde og iværksætter Ilse Jacobsen, som gæster showet med en snak om gummistøvler, Løvens Hule, ledelse og shitstorms.

"Vi har lagt et program, som gerne skulle samle vores virksomheder omkring en hyldelse af erhvervslivet, både med lokale og nationale perspektiver", siger Lise Korsgaard – indehaver af erhvervsmagasinet Bizz Up og medarrangør af Skive Business Awards. "Derfor skal vi selvfølgelig også invitere eksterne kræfter, når vi skal dele erfaringer som erhvervsdrivende. Vi er spændte på at modtage Ilse Jacobsen, som helt sikkert kommer med nogle spændende indspark fra en national og international erhvervs-karriere, med de op- og nedture, der kan følge med".

ALLES FEST I KCS, MED LOKALE SPONSORER

Sløjfen omkring Skives eget bud på et award-show bliver bundet af Julie Lysdal Markussen, som er medlem af netværket Junior Chamber Skive. Hun er også ny chef for Skive Handel, som sammen med den øvrige styregruppe er ansvarlig for at sikre eventets mangfoldighed og finansiering, der sker gennem billetsalg og sponsorater fra erhvervslivet selv.

Skive Business Awards er en fest for det lokale erhvervsliv – af det lokale erhvervsliv, og man kan sagtens støtte både konceptet og sin lokale samarbejdspartner ved at sponsorere eventet eller ved selv at deltage. På den måde er det ikke kun de nominerede og vinderne af de ti priser, som bliver hyldet. "Vi hylder hinanden som lokalsamfund og kommer omkring alle aktører med sammensætningen og finansieringen af eventet", forklarer hun.

Lars Fjalland tilføjer, at styregruppen netop er sammensat, så den repræsenterer hele egnens erhvervs- og butiksliv. "På den måde håber vi at skabe et mangfoldigt event og at finde sponsorer i et bredt felt af virksomheder. Vi håber selvfølgelig, at det på den måde bliver alles fest", forklarer han.

Skive Business Awards bliver afholdt den 27. januar 2022 i koncertsalen i KCS, og det forventes at tiltrække ca. 300 gæster til det lokale erhvervsarrangement. Billetterne kan købes på www.businessawards.dk. ■

Vi støtter

SKIVE BUSINESS AWARDS

2021

Vi er lokale og kender de udfordringer
områdets virksomheder arbejder med.

Lad os tage en uforpligtende snak om
din virksomhed.

Thomas Heilskov · Erhvervsdirektør
the@sparv.dk · 82 22 94 26

SPAREKASSEN

Vendsyssel

3 gode grunde til at blive lærer i Skive

- Du får en stærk faglighed og bliver klædt på til verdens vigtigste job
- Som lærer er du med til at præge 100-vis af elevers liv
- Du får det fedeste studieliv i 4 år

Vidste du?

- at ledigheden blandt færdiguddannede folkeskolelærere på landsplan kun er ca. 2%?
- at Danmark i 2030 kommer til at mangle 13.500 uddannede lærere?
- at startløn for en lærer i gennemsnit er 38.000 kr. inklusiv pension?

Tag din læreruddannelse på VIA Læreruddannelsen i Skive. Du er også altid velkommen til at besøge os eller kontakte os.

Følg os på

facebook.com/via.laereruddannelsen.skive.
#læreruddannelseniskive